

Na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN br.33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19 i 144/20) i članka 35. Statuta Općine Tisno (Službeni glasnik Općine Tisno br. 4/22) na prijedlog općinskog načelnika, Općinsko vijeće Općine Tisno, na _____sjednici dana _____ donosi,

ODLUKA

o donošenju Strategije razvoja pametne Općine Tisno za razdoblje do 2026.godine

Članak 1.

Donosi se Strategija razvoja pametne Općine Tisno za razdoblje do 2026. godine, u tekstu koji se nalazi u prilogu i sastavni je dio ove Odluke.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Općine Tisno.

KLASA:

URBROJ:

Tisno,

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE TISNO

PREDSJEDNIK:

Nikša Pirjak, v.r.

*Strategija razvoja pametne
Općine Tisno za razdoblje
do 2026.*

Izradio:

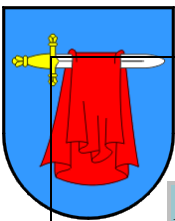
LEVEL PROJECT d.o.o.

Radnička cesta 80

10000 Zagreb

SADRŽAJ

Riječ načelnika	1
1. Uvod	2
1.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima i zakonima	3
2. Koncept razvoja pametne općine.....	7
3. Strategija razvoja pametne općine Tisno.....	14
3.1. Analiza stanja	15
3.1.1. Upravljanje općinom i uslugama.....	15
3.1.2. Kvaliteta života	17
3.1.3. Ekonomija.....	23
3.1.4. Okoliš	25
3.1.5. Temeljne usluge.....	26
3.1.6. Održiv promet i mobilnost.....	27
3.2. Stupanj digitalizacije općine	28
3.3. SWOT analiza	29
3.4. Vizija i misija	31
3.5. Strateška područja	31
3.5.1. Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	33
3.5.2. Strateško područje 2:Kvaliteta života.....	41
3.5.3. Strateško područje 3: Ekonomija	45
3.5.4. Strateško područje 4: Okoliš.....	49
3.5.5. Strateško područje 5: Temeljne usluge	53
3.5.6. Pаметan i održiv promet i mobilnost.....	57
3.6. Definirani projekti općine Tisno	60
3.7. Vremenski plan provedbe.....	64
3.8. Analiza mogućnosti financiranja	66
4. Participativno planiranje.....	67
5. Usvajanje strategije, provedba i praćenje	68
Literatura.....	70
Popis slika, grafova i tablica.....	71

RIJEČ NAČELNIKA

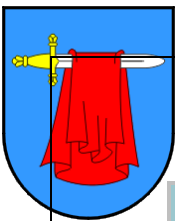
Strategija razvoja pametne Općine mora početi od postojećeg stanja koje je zatečeno u vrijeme njene izrade. Strategija nije samo dokument nego je to i proces, odnosno način djelovanja svih stanovnika uključenih u razvoj naše Općine pa njezino usvajanje nije završetak jednog projekta, nego tek prvi korak u zajedničkom naporu prema ostvarenju ciljeva koje želimo, koje trebamo i možemo ostvariti.

Ključna odgovornost u provedbi Strategije razvoja pametne Općine je na načelniku i članovima Općinskog vijeća, ali bitan ako ne i jednako važan segment je na njenim stanovnicima, udrugama, tvrtkama i pojedincima koji su spremni svoja znanja, vještine i iskustva pa i materijalna sredstva uložiti u razvoj Općine. Prema tome, na svima nama je da se usmjerimo na realizaciju projekata u domeni našeg interesa, znanja i mogućnosti za dobrobit naše Općine i njenih stanovnika. Strategija harmonizira naše nasljeđe i prirodne specifičnosti sa županijskim, nacionalnim i europskim standardima. Ciljevi su ambiciozno definirani i kao takvi cjelokupnom javnom i privatnom sektoru s područja Općine ponuđeni kao izazov.

S obzirom na velik gospodarski potencijal koji se veže uz potencijal poduzetničkih pothvata, trgovine, turizma i ekonomije, a na koncu i povećanja nataliteta, Općina ulaže značajne resurse u projekte koji su od značaja za sve generacije i sve stanovnike i sudionike u razvoju lokalnog potencijala. Jedan od značajnih projekata, odnosno smjerova razvoja je svakako i razvoj koncepta „pametnog sela“. Prilikom izrade ovog dokumenta pazilo se na pomirenje tradicije sa urbanizacijom, ruralnih vrijednosti sa pogodnostima koje nudi tehnički napredak. Strategija razvoja pametne Općine neće ostati mrtvo slovo na papiru, već naš praktičan vodič i logistička potpora za godine koje nam dolaze i za koje se nadamo da će biti još uspješnije.

Općinski načelnik:

Kristijan Jareb

1. UVOD

Izrada kvalitetnih i sveobuhvatnih strateških dokumenata ključni je element za učinkovito korištenje sredstava Europske unije te samim time uspješan razvoj bilo kojeg područja. Možemo reći da kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi: Pravovremenom odgovoru na

Kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi

> Pravovremenom odgovoru na procese promjena

> Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine

> Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta

> Olakšavanju koordinaciju interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini

> Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi

> Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj

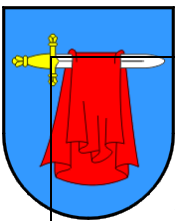
> Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora

proces promjena, Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine, Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta, Olakšavanju koordinacije interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini, Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi, Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj te Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora.

Kako bi strateški dokumenti ispunili svoju funkciju potrebna je njihova hijerarhijska usklađenost: od europske, nacionalne preko regionalne i lokalne razine. Krovna strategija u tome smislu je strategija Europske unije s njom pripadajućim programima na europskoj razini.

Europska unija definirala je **ново strateško razdoblje 2021.-2027.** godine kojim se predstavlja okvir te daju smjernice za druge strateške dokumente i akcijske planove. Kroz dokument su definirani ciljevi kao što su: jedinstveno tržište, inovacije i digitalna pitanja, kohezija i vrijednosti, prirodni resursi i okoliš, migracije i upravljanje granicama,

sigurnost i obrana, EU susjedstvo i svijet te europska javna uprava. Novom kohezijskom politikom usmjerava se i na ciljeve: pametnije, zelenije, povezanije, Europe s istaknutijom socijalnom komponentnom i Europe bliže građanima. Uz navedenu strategiju, Europski zeleni plan te viziju klimatski neutralne Europe do 2050. godine i dodatnih ciljeva poput: ulaganja u tehnologije prihvatljive za okoliš, poticanje industrija za inovacije, uvođenje čišćih, jeftinijih i

zdravijih oblika privatnog i javnog prijevoza, dekarboniziranje energetskog sektora, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te suradnje s međunarodnim partnerima na poboljšanju globalnih standarda u području okoliša, EU pojačava naglasak na važnost ekološke komponente u narednom razvoju.

U skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/2017) na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini donose se strateški dokumenti usklađeni s europskom razinom, i to **Nacionalna razvojna strategija do 2030.** godine, nacionalni strateški dokument koji utvrđuje razvojne smjerove i strateške ciljeve Republike Hrvatske. Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine definirani su razvojni smjerovi kao što su: održivo gospodarstvo, jačanje otpornosti na krize, zelena i digitalna tranzicija te ravnomjeren regionalni razvoj.

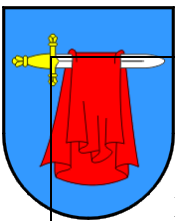
Strateški dokumenti služe upravo procesu razvoja, te i sami predstavljaju proces, a definirane ciljeve, prioritete i mjere potrebno je dodatno razložiti te u skladu s njima raspisati programe i projekte za privlačenje dostatne količine novaca za razvoj. Samim time, mogli bismo reći kako je usvajanje ovog dokumenta tek prvi korak u ostvarivanju definiranih ciljeva.

1.1. USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA I ZAKONIMA

Ovim poglavljem dan je pregled strateških dokumenata na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini te zakoni vezani za područje pametne općine. Navedeni dokumenti korišteni su prilikom pisanja Strategije razvoja pametne općine Tisno.

Strateški dokumenti korišteni prilikom izrade Strategije razvoja pametne općine:

Digitalna agenda za Europu prepoznaje važnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija za ostvarivanje ciljeve EU. Digitalna agenda pisana je do sada za dva desetogodišnja razdoblja, od 2010.-2020., te za razdoblje 2020. – 2030. godine. Drugi digitalni program koji obuhvaća razdoblje do 2030. godine usmjeren je na dubinske promjene do kojih je došlo uvođenjem digitalnih tehnologija, na ključnu ulogu digitalnih usluga i tržišta te na nove tehnološke i geopolitičke ambicije EU-a. U tome smislu definirani su prioriteti: razvoj kvantnog računalstva, strategija lanca blokova i trgovinska politika koja se temelji na lancima blokova, antropocentrična i pouzdana umjetna inteligencija, poluvodiči (Europski akt o čipovima), digitalna suverenost, kibersigurnost, gigabitna povezivost, 5G i 6G, europski podatkovni

prostor i infrastruktura te postavljanje globalnih tehnoloških standarda. Također, navedenom strategijom postavljeni su ciljevi koje je potrebno ostvariti u slijedećem razdoblju:

- *Vještine*: najmanje 80 % svih odraslih osoba ima osnovne digitalne vještine, na razini EU-u treba se postići zaposlenost minimalno 20 milijuna stručnjaka za IKT, među kojima bi trebalo biti više žena
- *Poduzeća*: najmanje 75 % poduzeća koristi usluge računalstva u oblaku, velikih količina podataka i umjetnu inteligenciju; više od 90 % malih i srednji poduzeća u EU trebalo bi dosegnuti barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta; broj „jednoroga” u EU trebao bi se udvostručiti
- *Infrastruktura*: sva kućanstva u EU imaju gigabitnu povezivost, a sva naseljena područja trebala bi biti pokrivena 5G mrežom; proizvodnja najsuvremenijih i održivih poluvodiča u Europi trebala bi činiti 20 % svjetske proizvodnje; u EU bi u upotrebi trebalo biti 10 000 klimatski neutralnih i iznimno sigurnih rubnih čvorova, a Europa bi trebala imati svoje prvo kvantno računalo
- *Javne usluge*: sve ključne javne usluge trebale bi biti dostupne na internetu; svi će građani imati pristup svojoj zdravstvenoj dokumentaciji u elektroničkom obliku, a 80 % građana trebalo bi se koristiti rješenjem za digitalni identitet.

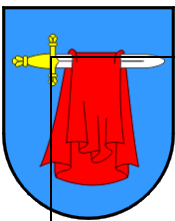
Ukupni proračun na program Digitalna Europa iznosi 7,5 milijardi EUR za razdoblje 2021. – 2027., dok države članice moraju izdvojiti najmanje 20% svojih sredstava za oporavak za projekte usmjerene na digitalizaciju gospodarstava i društva¹.

Zajednička poljoprivredna politika EU jedna je od najvažnijih strateških dokumenata koja se tiče ruralnog prostora, posebno u pogledu mehanizama djelovanja te mogućnosti financiranja ruralnog razvoja. Uzimajući u obzir kako je zajednička poljoprivredna politika usmjerena na opći razvoj ruralnog prostora, važan je dokument i za realiziranje Strategije razvoja pametne općine. Ciljevi koji su postavljeni zajedničkom poljoprivrednom politikom su slijedeći:

- Pružanje potpore poljoprivrednicima i poboljšanje poljoprivredne produktivnosti čime se osigurava stabilna opskrba povoljnom hranom
- Zaštita prava poljoprivrednika iz Europske unije na odgovarajuću zaradu

---

¹ COM(2021). Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće

- Doprinos borbi protiv klimatskih promjena i održivom upravljanju prirodnim resursima
- Očuvanje ruralnih područja i krajolika diljem EU
- Poticanje održavanja dinamičnosti ruralnog gospodarstva promicanjem zapošljavanja u poljoprivredi, poljoprivredno-prehrambenim industrijama i povezanim sektorima ².

Akcijski plan Europske unije za pametna sela donijela je Europska unija kako bi potakla implementaciju koncepta „pametnog sela“, odnosno „pametne općine“ u prostor Europske unije, odnosno kako bi potakla strateški pristup i ostvarivanje rezultata u realizaciji Europskih politika na ruralnim područjima. U tome smislu teži se većem korištenju digitalnih alata koji bi doprinijeli gospodarskom i društvenom razvoju područja općine.

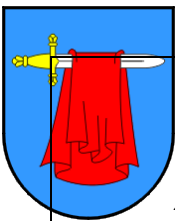
Od ostalih važnih dokumenata u području razvoja pametne općine na međunarodnoj razini izdvojeni su:

- European Commission (2019). Declaration on A smart and sustainable digital future for European agriculture and rural areas
- Action on Smart Rural Areas in the 21st Century - Smart Rural 21 | Project
- European Commission (2020). Smart Eco Social Villages Final report.
- European Commission (2020). Rural and farming dynamics and policies,
- European Commission (2020). Enhancing rural innovation,
- European Commission (2019). A smart and sustainable digital future for European agriculture and rural areas
- European Parliament and European Commission (2018). Bled Declaration for a 'Smarter Future of the Rural Areas in EU',
- Committee of the Regions (2017). Revitalisation of rural areas through Smart Villages | Opinion |
- European Economic and Social Committee (2017). Villages and small towns as catalysts for rural development | Opinion |

Zakonski dokumenti koji su korišteni u Strategiji razvoja pametne općine su slijedeći:

---

² European Commission (2022). Agriculture and rural development. https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-glance_en

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18 kojim se uređuju ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planski dokumenti politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedba, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnog razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova EU.

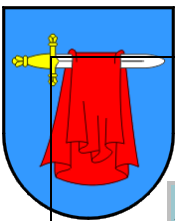
Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 kojim se uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Zakon o prostornom uređenju NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 kojim se uređuje sustav prostornog uređenja: ciljevi, načela i subjekti prostornog uređenja, praćenje stanja u prostoru i području prostornog uređenja, uvjeti planiranja prostora, donošenje Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, prostorni planovi uključujući njihovu izradu i postupak donošenja, provedba prostornih planova, uređenje građevinskog zemljišta, imovinski instituti uređenja građevinskog zemljišta i nadzor.

Zakon o sustavu državne uprave NN 66/19 kojim se uređuje sustav državne uprave te opća pravila o ovlaštenjima za donošenje podzakonskih propisa za provedbu zakona i privremenih interventnih mjera.

U okviru dokumenta korišteni su i sljedeći zakonski i strateški dokumenti:

- ***Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18***
- ***Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/2017***
- ***Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine NN 13/2021***
- ***Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske NN 106/2017***

2. KONCEPT RAZVOJA PAMETNE OPĆINE

Socijalne i ekonomske promjene koje su pogodile društvo u posljednjih nekoliko desetljeća, a koje između ostalog uključuju promjene u demografskoj strukturi, odnosno smanjenje i starenje populacije, smanjenje davanja za javni sektor, trendove globalizacije i urbanizacije te klimatske promjene, utjecale su na smanjenje dostupnosti i kvalitete infrastrukture i javnih usluga, smanjenje prihoda te ograničenoj fizičkoj i digitalnoj povezanosti u ruralnim sredinama³. Raniji pokušaji da se na razvoj ruralnog prostora utječe vanjskim čimbenicima poput državnih mjera i poticaja pokazali su se nedovoljno uspješnim, što je dovelo do jačanja svijesti da je za ruralni razvoj potrebno aktivirati ljude s ruralnih prostora. Takvo razmišljanje prepoznala je i Europska unija koja je ujedno i prihvatila koncept pametnog razvoja ruralnog područja te ga dalje razvijala kroz strateške dokumente i akcijske planove.

Pametni razvoj podrazumijeva korištenje inovativnih alata, poput digitalne i zelene agende kako bi se postiglo unaprjeđenje okruženja za poboljšanje kvalitete života, teritorijalni razvoj, stimulaciju ekonomskog rasta, kao i na posljetku demografsku obnovu same sredine. Koncept pametnog razvoja, odnosno koncept pametnog razvoja općine tako se razvio kao odgovor na trenutačne izazove s kojima se ruralna sredina suočava te na zaostajanje ruralnih sredina u odnosu na urbane.

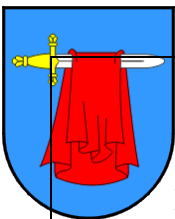
Pojam „pametno“ odnosi se na korištenje digitalnih i telekomunikacijskih tehnologija kako bi se uspješnije koristili postojeći resursi koji bi doveli do povećanja standarda i dobrobiti stanovništva.

Pametnu općinu čini zajednica u ruralnom području koja koristi inovativna rješenja kako bi unaprijedila unutarnju otpornost, osnažila lokalne kapacitete i ojačala svoje potencijale. Razvoj koncepta leži u participativnom pristupu koji uključuje različite dionike te služi kako bi se razvila i implementirala strategija za unaprjeđenje ekonomske, socijalne i ekološke situacije. U tom kontekstu koncept vidi potencijal u mogućnostima koje stvaraju digitalne tehnologije. Koncept Pametne općine stoga obuhvaća:

- 1) Zajednicu u ruralnoj sredini koja nije ograničena jasno definiranim prostornim ili administrativnim ograničenjima. Zajednica je karakterizirana svojim individualnim

---

³ Webinar - A vision for rural Europe - Harnessing the potential of rural areas to contribute to a sustainable & prosperous Europe.

karakteristikama – potrebama i izazovima s kojima se suočava, a njihova koegzistencija čini okvir u sklopu kojeg se razvijaju pametne općine.

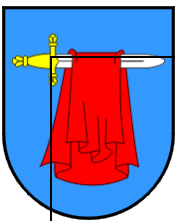
2) Participativni pristup koji podrazumijeva aktivno sudjelovanje lokalne i šire zajednice u kreiranju strategije i donošenju odluka. Participativni pristup podrazumijeva uključivanje različitih dionika, od jedinica lokalne samouprave, lokalnih proizvođača, malih poduzetnika, udruga, zadruga i drugih poslovnih subjekata, pa sve do susjednih naselja, općina i gradova koje zajedničkim pristupom traže rješenja za aktualne probleme unutar zajednice.

3) Korištenje digitalnih tehnologija kako bi ruralne sredine postale agilnije, bolje koristile vlastite resurse i povećale kvalitetu života čime bi se unaprijedila atraktivnost ruralnog područja. Korištenjem digitalnih tehnologija pametna sela stvaraju okruženje koje ima potencijala dati iste mogućnosti kakve postoje u urbanoj sredini. Digitalne tehnologije u tome smislu obuhvaćaju informacijske i komunikacijske tehnologije, iskorištavanje velikih podataka i/ili inovacije povezane s uporabom Interneta stvari. No digitalne tehnologije nisu prvi, već posljednji korak u stvaranju pametnih zajednica koje se temelje na razumijevanju ljudi i procesa te sukladno tome čine pametno okruženje.

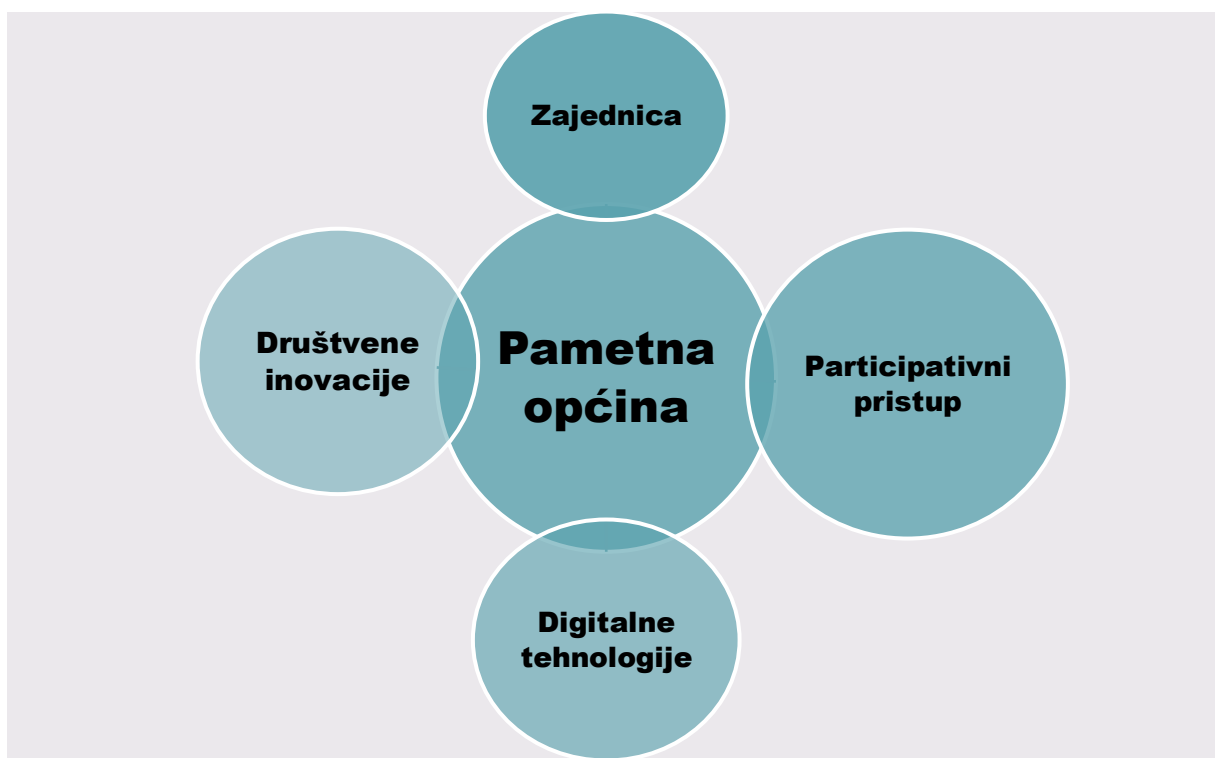
4) Društvene inovacije predstavljaju važnu i neizostavnu okosnicu koncepta Pametne općine koja najviše ovisi o kvaliteti zajedništva u lokalnoj zajednici, društvenoj inkluziji te transparentnosti sustava, a obuhvaća područja poput bioekonomije, zelene ekonomije, energije i mobilnosti.⁴

---

⁴ COM (2021). A long-term Vision for the EU's Rural Areas - Towards stronger, connected, resilient and prosperous rural areas by 2040.

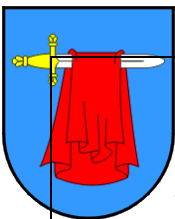

Slika 1. Koncept pametne općine

Osnovne karakteristike Pametne općine vidljive su kroz šest sektora o kojima i ovisi uspješnost implementacije: Upravljanje općinom i uslugama, Korištenje ljudskih potencijala, Gospodarstvo, Okoliš, Temeljne usluge koje omogućuju bolji život i sigurnost, kao i kategoriju Održiv promet i mobilnost.

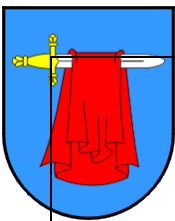
Upravljanje općinom i uslugama je prvi sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), samoupravni djelokrug Općina odnosi se na poslove od lokalnog značaja, odnosno: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu promet na svom području te ostale poslove sukladno posebni zakonima. Općinom upravljaju tijela jedinica lokalne samouprave, odnosno predstavničko tijelo - općinsko vijeće koje donosi akte u okviru djelokruga općine te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom te izvršno tijelo – općinski načelnik koji zastupa općinu te je odgovoran za zakonito i pravilno obavljanje poslova državne uprave. Kako bi se upravljanje općinom unaprijedilo potrebno je iskoristiti mogućnosti koje digitalizacija sustava javne uprave pruža, a koje posljedično dovode do veće učinkovitosti i transparentnosti javne

uprave. U tome smislu potrebno je dalje raditi na umrežavanju glavnih dionika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kako bi potrebne informacije bile što brže dostupne za realiziranje poslovnih zadataka. Sve to doprinijeti će poboljšanju rada javne uprave koje će doprinijeti unaprjeđenju gospodarstva, ali i posljedično unaprjeđenju kvalitete života stanovnika na području Općine Tisno kroz lakše ostvarivanje osobnih prava i potreba, odnosno lakšeg pristupa informacijama. Navedeni sektor stoga obuhvaća sljedeće dimenzije: transparentnost u upravljanju, dostupnost informacija, informiranje javnosti te strateško upravljanje.

Kvaliteta života je drugi sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Kvaliteta života odnosi se na sve čimbenike koji imaju utjecaja na životne uvjete zajednice, odnosno stanovništva na području općine Tisno. Pod pojmom kvaliteta života podrazumijeva se stupanj blagostanja pojedinca, odnosno zajednice. Kako bi se kvaliteta života na području općine unaprijedila koristiti će se digitalne tehnologije. Preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija postojanje je edukacija i ulaganje u cjeloživotno obrazovanje, kao i ulaganje te poticanje stanovništva na edukacije vezane za digitalnu pismenost. Osim toga, kvaliteti života svakako doprinosi i jačanje socijalnog kapitala, kreativnosti i uključenosti u javni život stanovništva s područja općine, a što je sve moguće potaknuti kroz razvoj digitalnih alata. U skladu s time dimenzije unutar sektora obuhvaćaju socijalni kapital, kvalificiranost i educiranost građana, ulaganje u obrazovanje, cjeloživotno učenje, kreativnost i uključenost u javni život.

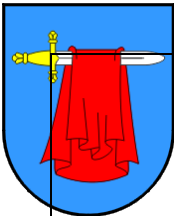
Ekonomija je treći sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Ekonomija je ljudska djelatnost koju čine proizvodnja, potrošnja i razmjena, odnosno podrazumijeva aktivnost zarade proizvodnjom, kupovinom ili prodajom proizvoda. Ekonomija predstavlja jedan od najvažnijih čimbenika koji utječe na samoodrživost određene cjeline zbog čega razvoj iste treba predstavljati prioritet svakog područja. Kako bi se potaknuo razvoj gospodarstva određenog područja, potrebno je iskoristiti digitalne tehnologije koje mogu imati veliku ulogu u poticanju takvog razvoja. U tome smislu one predstavljaju alat kojim se postiže uklanjanje ili smanjivanje birokratskih barijera, ubrzavanje procesa dobivanja dozvola, brzini pristupa potrebnim informacijama što sve utječe na privlačnost područja za potencijalne investitore, otvaranje novih radnih mjesta, kao i posljedično rast i razvoj ekonomije područja. Sektor Ekonomija podrazumijeva sljedeće dimenzije: inovacije, ekološku poljoprivrednu proizvodnju, produktivnost i fleksibilnost.

Okoliš je četvrti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Okoliš podrazumijeva životnu sredinu koja uključuje biljni i životinjski svijet, ali i kulturnu baštinu u uzajamnosti djelovanja. Sastavnice okoliša su zrak, voda, more, tlo, krajobraz, zemljina kora te biljni i životinjski svijet. Vanjski procesi poput čovjekova djelovanja i drugih izravno utječu na okoliš, a mogu dovesti do nepovratnih promjena koje dovode u pitanje budućnost samog okoliša, životinjskog i biljnog svijeta, odnosno čovjeka. Upravo zbog toga zaštita okoliša predstavlja jedan od najvećih prioriteta današnjice. Kako bi se unaprijedio razvoj zaštite okoliša na području općine, koristiti će se digitalne tehnologije koje imaju potencijala doprinijeti monitoringu stanja okoliša na području općine, odnosno doprinijeti nadzoru nad procesima koji doprinose zaštiti okoliša. Navedeni sektor obuhvaća dimenzije iskorištavanje prirodnih resursa, mjere za zaštitu okoliša te gospodarenje otpadom i upravljanje resursima.

Temeljne usluge su peti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Temeljne usluge obuhvaćaju usluge koje su neophodne za ruralni razvoj područja. U tome smislu obuhvaćaju sve osnovne usluge koje doprinose demografskoj obnovi područja. Uzimajući u obzir negativne demografske trendove koji postoje na razini većine Republike Hrvatske, prioritet predstavlja razvoja upravo temeljnih usluga na području ruralnog prostora. Uzimajući upravo nedostatak temeljne infrastrukture, usluga, ali i kvalitetnih programa na ruralnom području Republike Hrvatske, postoji potencijal digitalnih tehnologija koje mogu povećati dostupnost navedenih usluga, programa, odnosno infrastrukture, ali i doprinijeti povećanju kvalitete navedenih usluga i programa. Sektor temeljnih usluga obuhvaća zdravstvenu i socijalnu zaštitu i prevenciju, sportski i kulturni sadržaj, te dostupnost obrazovanja.

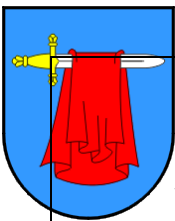
Održiv promet i mobilnost su posljednji sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametne općine. Promet jest gospodarska djelatnost koja je usmjerena na prijevoz robe i ljudi te prijenos informacija s jednog mjesta na drugo. Promet je sačinjen od infrastrukture koja se dijeli na cestovnu, željezničku, zračnu i morsku, prijevozna sredstva koja podrazumijevaju cestovna vozila, željeznička vozila, zrakoplove, brodove, kao i tehnologiju i organizaciju. Digitalna tehnologija može unaprijediti održivost prometne infrastrukture kroz implementaciju digitalnih rješenja. U tome smislu digitalna tehnologija može pomoći kod operacionalizacije poslovnih procesa, integracije i komunikacije između različitih dionika u prometu, uvođenju ekoloških rješenja, smanjenja onečišćenja okoliša. Sektor Održivog prometa

i mobilnosti podrazumijeva dimenzije lakoću dostupnosti i kretanja, dostupnu infrastrukturu, održiv i siguran prometni sustav te punionice.

Slika 2. Sektori o kojima ovisi uspješnost implementacije

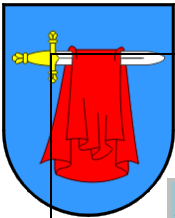
Upravljanje općinom i uslugama • transparentnost u upravljanju • dostupnost informacija • informiranje javnosti • strateško upravljanje	Korištenje ljudskih potencijala • socijalni kapital • kvalificiranost i euduciranost građana • ulaganje u obrazovanje • cjeloživotno učenje • kreativnost • uključenost u javni život	Gospodarstvo • inovacije • ekološka poljoprivredna proizvodnja • produktivnost • fleksibilnost
Okoliš • iskorištavanje prirodnih resursa • mjere za zaštitu okoliša • gospodarenje otpadom i upravljanje resursima	Temeljne usluge • zdravstvena zaštita • sportski i kulturni sadržaji • dostupnost obrazovanja • socijalna zaštita i uključenost	Održiv promet i pametna mobilnost • lakoća dostupnosti i kretanja • dostupna infrastruktura • održiv i siguran prometni sustav • zelene punionice goriva

Uzimajući u obzir kako svako geografsko područje ima svoje jedinstvene karakteristike te samim time i specifične probleme i izazove s kojima se nosi, odnosno potencijale koje je moguće iskoristiti, potrebno se svakoj zajednici posvetiti zasebno kao jedinstvenoj teritorijalnoj cjelini.

Kako bi zajednica što kvalitetnije odgovorila na izazove s kojima se susreće te prepoznala i iskoristila potencijale koje posjeduje, potrebno je koristiti strateški okvir koji služi kao sredstvo za postizanje toga cilja. Strateški okvir u toj procjeni predstavlja integriran i sveobuhvatan pristup problematici odabranog područja. U takvom integriranom pristupu potrebno je odrediti realne kratkoročne, srednjoročne i dugoročne ciljeve, a koji moraju biti postavljeni unutar realnih ambicija te vremenskog okvira unutar proračuna. Proces razvoja mora biti mjerljiv kroz postavljene indikatore koji služe za daljnje usmjerenje, a pokazatelji trebaju biti kontinuirano provjeravani i ispitivani kako bi se evaluiralo postojeće i buduće stanje te daljnji smjer razvoja područja.

Koncept Pametne općine zbog toga kao polazišnu točku uzima Strategiju razvoja pametne općine koja predstavlja dokument koji odgovara na izazove i potrebe tog teritorija. Uzimajući u obzir kako je Općina Tisno, kao i druga područja Europske unije, suočena sa sličnim općim problemima kao što su starenje stanovništva, depopulacija, smanjena mobilnost, nejednaka distribucija javnih usluga i programa za lokalno stanovništvo, smanjene poslovne mogućnosti, slaba iskorištenost prirodnih resursa, nedostatan ekonomski i tehnološki razvoj, ali da ju uz opće pogađaju i specifični lokalniji izazovi povezani za jedinstvene karakteristike područja, definirano je pisanje i ove Strategije razvoja pametne Općine Tisno, a kako bi se osigurao kvalitetan život te povećanje zadovoljstva životom u Općini koji bi doprinijeli obnovi navedenog ruralnog područja, odnosno ruralnom razvoju navedenog područja.

3. STRATEGIJA RAZVOJA PAMETNE OPĆINE TISNO

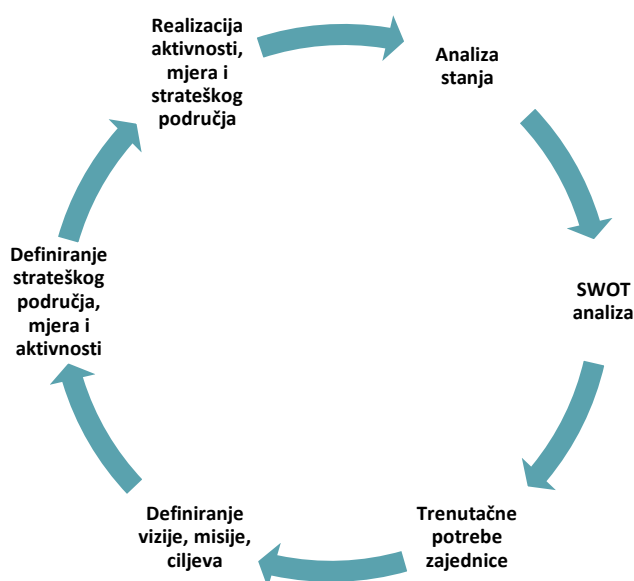
Strategija razvoja pametne općine Tisno rađena je kako bi se potaknuo održivi gospodarski i društveni razvoj, odnosno kako bi se podigla razina kvalitete života te podigla konkurentnost gospodarstva i efikasnost javne uprave kroz primjenu novih digitalnih tehnologija.

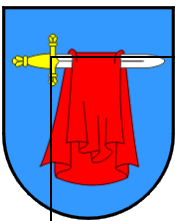
Strategija razvoja pametne općine definirana je na temelju ranije prikazanih šest strateških područja koji predstavljaju prioritete razvoja utemeljene na prepoznatim potrebama. Za pojedino područje definirane su mjere kroz koje se ostvaruju strateški ciljevi.

Prvi korak kod definiranja strategije jest stavljanje podataka u kontekst, odnosno definiranje analize stanja koja se temelji na relevantnim statističkim podacima. Nakon analize stanja radimo SWOT analizu kojom utvrđujemo snage, slabosti, prijetnje i prilike navedene Općine.

Na temelju tih podataka dolazimo do definiranja potreba područja, a na temelju kojih dalje razrađujemo što je potrebno napraviti kako bi se navedene potrebe realizirale. U dijelu o viziji, misiji, ciljevima, strateškim područjima, mjerama i aktivnostima definiramo daljnje radnje kojima je cilj podmiriti potrebe područja. Uzimajući u obzir kako navedeni dokument predstavlja tek nacrt budućeg djelovanja, nakon njegovog usvajanja potrebno je početi s njegovom realizacijom.

Slika 3. Ciklus donošenja strategije pametne općine

3.1. ANALIZA STANJA

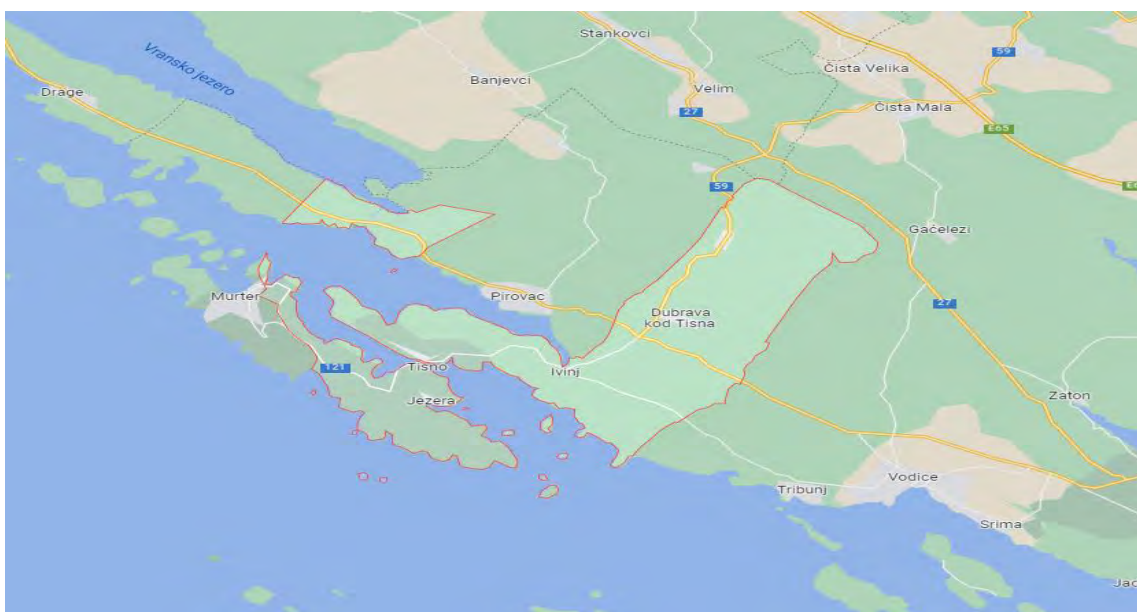
Prilikom analize postojećeg stanja u obzir je uzeto šest sektora o kojima ovisi uspješnost implementacije te na temelju kojih su posljedično, nakon provedene analize postojećeg stanja, definirani očekivani rezultati i pokazatelji.

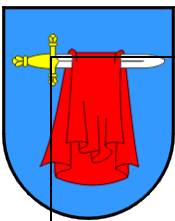
3.1.1. Upravljanje općinom i uslugama

Upravljanje općinama i uslugama prvo je područje koje se analizira. Analizom upravljanja općinom i uslugama podrazumijeva analizu područja općine, te način upravljanja općinom.

Općina Tisno nalazi se u Šibensko-kninskoj županiji, dijelom na kopnu, a dijelom na otoku Murteru. Kopneni i otočni dio razdvaja morski tjesnac, širine 38 metara, preko kojeg prelazi podizni most „Tisno“. Općina se sastoji od pet naselja, Dazlina i Dubrava kod Tisna na kopnenom dijelu, Jezera i Betina na otočnom dijelu, a Tisno se pozicioniralo s obje strane tjesnaca zahvaljujući mostu. Općina Tisno graniči s Općinom Murter – Kornati na otoku Murteru, Općinom Pirovac, Općinom Tribunj te Gradom Vodice. Površina općine iznosi 67,03 km² te zauzima 2,25% površine Šibensko-kninske županije.

Slika 4. Geografski položaj Općine Tisno

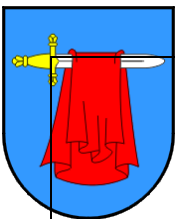

Općinom Tisno upravljaju predstavničko, izvršno tijelo te upravni odjeli Općine Tisno.

Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i Statutom. Sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 predstavničko tijelo: donosi statut jedinice lokalne, donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave, osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom, uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinice lokalne samouprave, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu lokalne samouprave, te obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljani u njezin djelokrug.

Općinski načelnik je nositelj izvršne vlasti te zastupa Općinu. Mandat Općinskog načelnika je četiri godine. Općinski načelnik odgovoran je za zakonito i pravilno obavljanje povjerenih poslova državne uprave tijelu državne uprave. Općinski načelnik obavlja poslove utvrđene statutom Općine. Općinski načelnik, sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršenje općih akata predstavničkog tijela, usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne samouprave u obavljanju poslova iz njegovog samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad, upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, kao i njezinim prihodima i rashodima, odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju drugom imovinom, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba, obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

U Općini je ustrojeno **više upravnih odjela Općine** za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom preneseni na Općinu. Upravni odjeli obavljaju stručne i administrativno tehničke poslove za potrebe načelnika i Općinskog vijeća. Pripremaju materijale za sjednice, izrađuju prijedloge akata, vode zapisnike, brinu o objavi službenih akata i o pravovremenom obavljanju poslova, sudjeluju u planiranju i

izradi proračuna Općine, prate njegovo provođenje i o tome dostavljaju potrebna izvješća nadležnim državnim tijelima, brinu o financijskom poslovanju i računovodstveno - knjigovodstvenim poslovima.

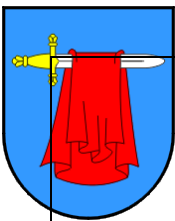
3.1.2. Kvaliteta života

U ovom dijelu analize usmjeravamo se na dimenziju Kvalitete života. U tom kontekstu analiziramo strukturu stanovništva na području Općine, kao i ostale dionike koji mogu potaknuti poboljšanje kvalitete života na području Općine kroz razvoj društvenih inovacija. Područje Općine Tisno sastoji se od 43 naselja navedenih u Tablici 1. koja prema popisu stanovništva iz 2021. godine imaju ukupno 2917 stanovnika.

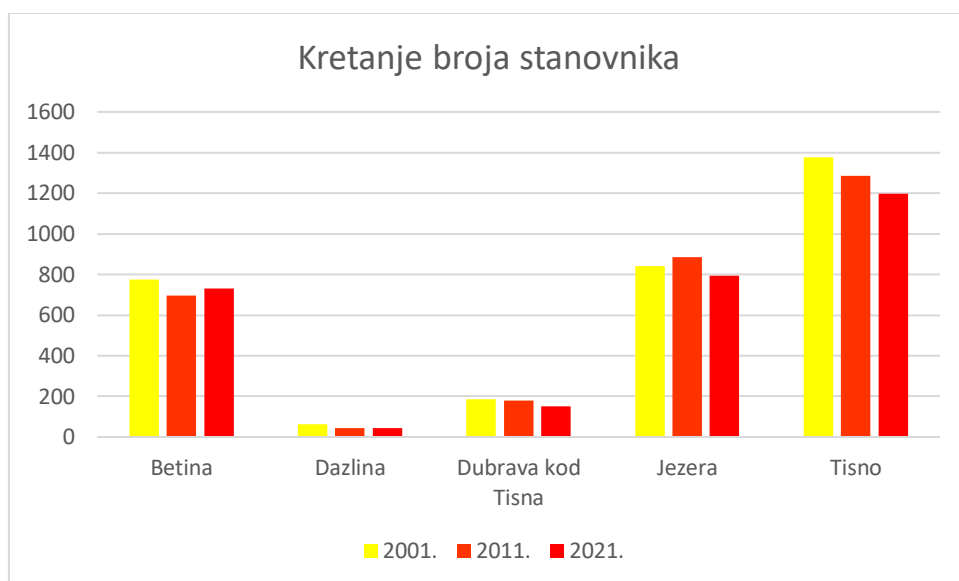
Prosječna gustoća naseljenosti je 43,52 stanovnika na km², što je daleko ispod hrvatskog prosjeka koji iznosi 71,5 st/km². U Tablici 1. te u Grafu 1. prikazan je broj stanovnika prema popisima stanovništva Općine Tisno po naseljima iz 2001., 2011. i 2021. godine.

Tablica 1. Kretanje broja stanovnika Općine Tisno

	2001.	2011.	2021.
Općina Tisno	3239	3094	2.917
Betina	774	697	731
Dazlina	62	45	44
Dubrava kod Tisna	185	179	152
Jezera	841	886	794
Tisno	1377	1287	1.196

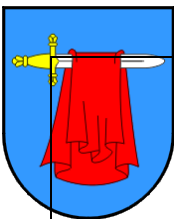

Graf 1. Kretanje broja stanovnika prema popisima stanovništva 2001.-2021.

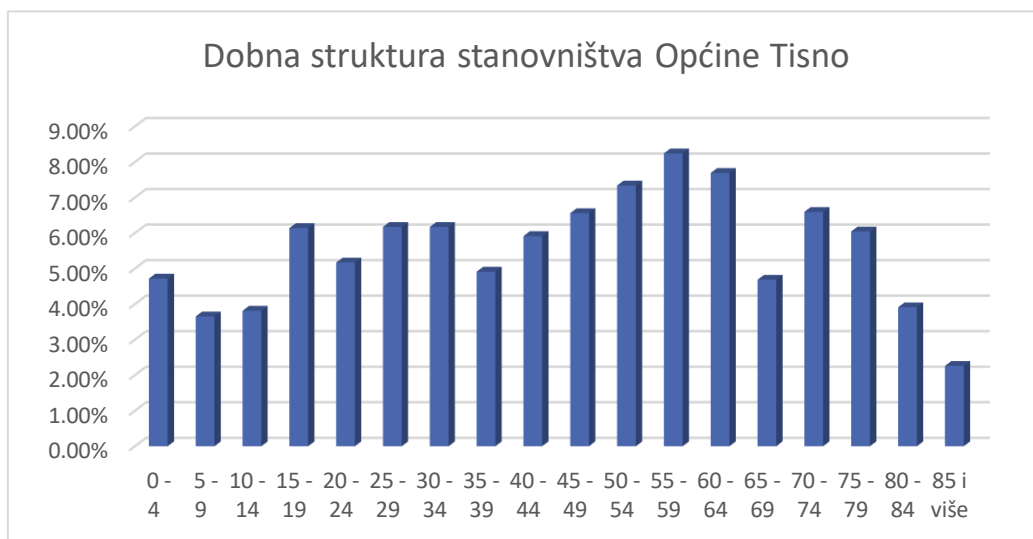
Općina Tisno prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine broji 2917 stanovnika u 5 naselja. Najveći broj stanovnika ima naselje Tisno (1377) što čini 47,20% posto ukupnog stanovništva, nakon čega slijede naselja Jezera sa 794 stanovnika (27,22%), Betina sa 731 stanovnikom (25,06%), Dubrava kod Tisna sa 152 stanovnika (5,14%) i Dazlina sa 44 stanovnika (1,5%). Usporedimo li podatke iz 2021. s onima iz 2011. i 2001. godine dolazimo do sljedećih podataka. 2011. godine Općina Tisno je imala 3094 stanovnika, a 2001. 3239 stanovnika. Iz toga vidimo da Općina Tisno, u zadnjih 20 godina, kontinuirano gubi stanovništvo. Taj trend u skladu je sa sveprisutnim trendom depopulacije ruralnih prostora na razini države. Proces depopulacije ima negativni utjecaj na ukupnu socijalnu i gospodarsku situaciju s time da to dovodi do smanjenja razvojnih potencijala i upitnog ostvarenja razvojnih planova.

Osim izražene depopulacije, ako sagledamo dostupne podatke o dobnoj strukturi stanovništva i usporedimo podatke za Općinu Tisno iz 2011. sa podacima za Šibensko-kninsku županiju iz 2021. vidimo da se osjetno smanjio udio mladog, povećao udio starog stanovništva. To se posebno dobro vidi iz grafova dobne strukture stanovništva za Šibensko-kninsku županiju i za općinu Tisno. Starenje stanovništva Općine Tisno dovodi do smanjenja ukupno aktivnog stanovništva i povećanja ekonomski ovisnog stanovništva.

Graf 2. Dobna struktura stanovništva Općine Tisno 2011.

Izvor: Državni zavod za statistiku, podaci za 2011. godinu

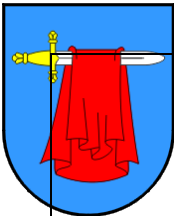

Graf 3. Dobna struktura stanovništva Šibensko-kninske županije 2021.

Izvor: Državni zavod za statistiku, podaci za 2021. godinu

Prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine, među populacijom starijom od 15 godina, bez školske spreme je 38 osoba (1,4%), nepotpuno osnovno obrazovanje je imalo 382 osoba (14,05%), 494 stanovnika (18,18%) općine ima završenu samo osnovnu školu, najbrojniji su oni sa srednjim obrazovanjem i njih ima 1475 (54,29%) dok je 327 stanovnika (12,03%) visoko obrazovano. Iz podataka prikazanih u sljedećoj tablici jasno je vidljivo da je stanovništvo općine Tisno, u prosjeku, obrazovanije i od županijskog, ali i državnog prosjeka

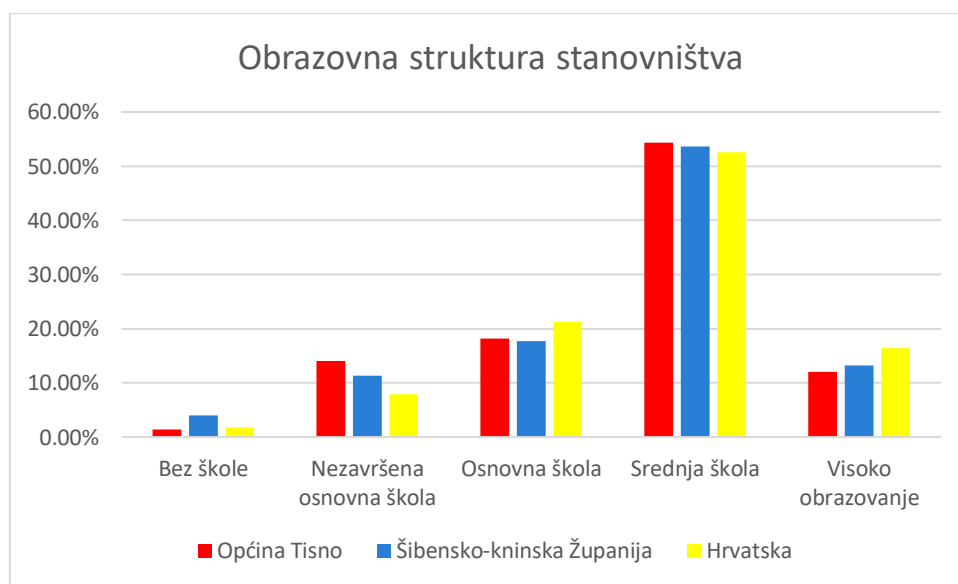

Tablica 2. Najviša postignuta razina obrazovanja stanovnika starijih od 15 godina

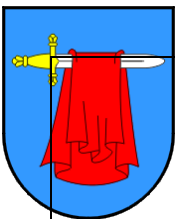
Izvor: Državni zavod za statistiku – Popis stanovništva 2011.

	Bez škole	Nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
Općina Tisno	1,4%	14,05%	18,18%	54,29%	12,03%
Šibensko-kninska županija	3,97%	11,38%	17,69%	53,65%	13,21%
Hrvatska	1,7%	7,9%	21,3%	52,6%	16,4%

Graf 4. Prikaz najvišeg postignutog stupnja obrazovanja stanovnika starijih od 15 godina

S obzirom na informatičku pismenost stanovnika starijih od 10 godina, unutar Općine, ukupno 47,12% stanovništva se ne zna koristiti internetom, 51,96% stanovništva se ne zna koristiti električnom poštom, 62,08% ne zna koristiti tablične izračune, dok 52,38% ne zna obraditi tekst. Prema tim podatcima jasno se vidi da je stanovništvo općine Tisno, po informatičkoj pismenosti, unutar županijskog prosjeka, ali još uvijek ispod državne razine.

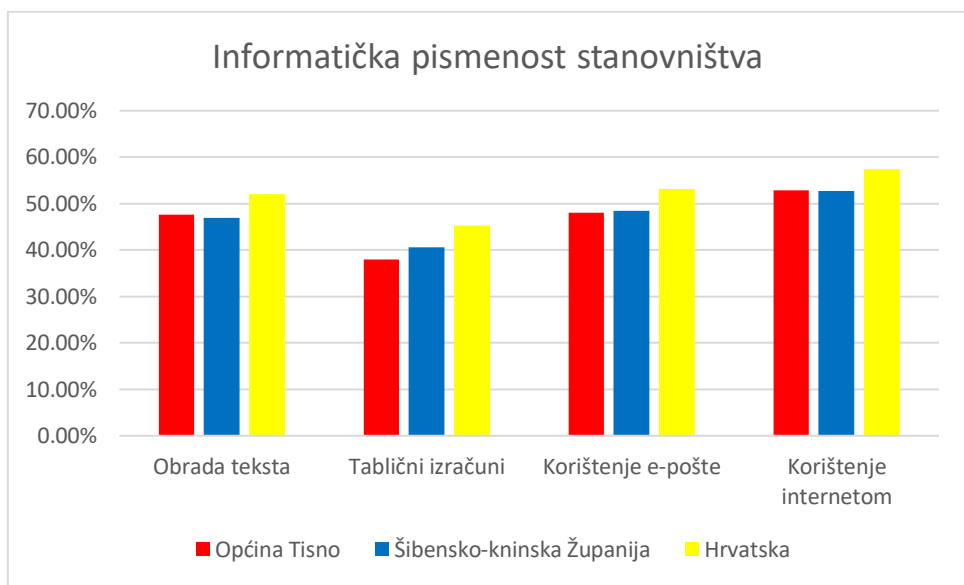

Tablica 3. Prikaz informatičke pismenosti stanovnika starijih od 10 godina

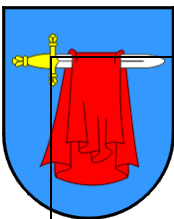
Izvor: Državni zavod za statistiku – Popis stanovništva 2011.

	Obrada teksta	Tablični izračuni	Korištenje e-pošte	Korištenje internetom
Općina Tisno	47,62%	37,92%	48,04%	52,88%
Šibensko-kninska Županija	46,89%	40,58%	48,49%	52,72%
Hrvatska	52,05%	45,2%	53,14%	57,45%

Graf 5. Prikaz informatičke pismenosti stanovnika starijih od 10 godina

Što se tiče ekonomske aktivnosti stanovništva, prema zadnje dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku iz 2011. od 2717 stanovnika starijih od 15 godina, zaposleno je 1005 stanovnika, 152 ih je nezaposleno, a 1560 ih se smatra ekonomski neaktivnim od čega 840 (30,92%) njih ostvaruje pravo na mirovinu. U usporedbi sa podacima dostupnim za Šibensko-kninsku županiju i za cijelu državu vidimo da po zaposlenosti Općina Tisno bolje kotira od županijskog prosjeka, ali je još uvijek ispod državnog. Nezaposlenost u općini je pak osjetno niža od prosjeka, dok je udio ekonomski neaktivnog stanovništva u županijskom prosjeku, ali u odnosu na državni osjetno veći. Udio umirovljenika ne odstupa značajno od prosjeka. U ekonomski neaktivno radno sposobno stanovništvo spadaju, uz umirovljenike, osobe koje se bave obvezama u kućanstvu, učenici ili studenti te ostale neaktivne osobe.

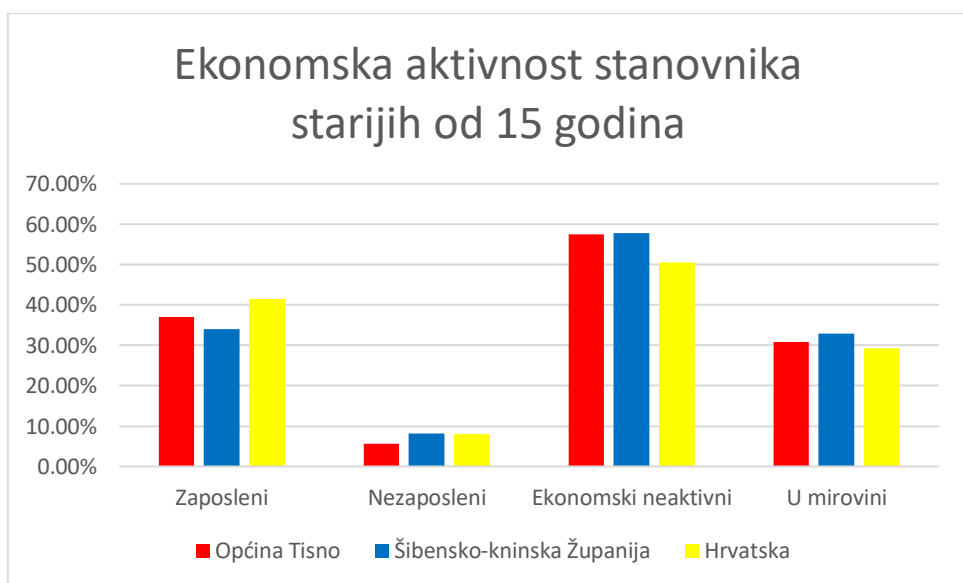

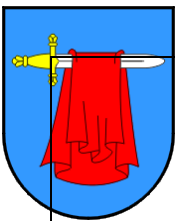
Tablica 4. Prikaz ekonomske aktivnosti stanovnika starijih od 15 godina

Izvor: Državni zavod za statistiku – Popis stanovništva 2011.

	Zaposleni	Nezaposleni	Ekonomski neaktivni	U mirovini
Općina Tisno	36,99%	5,59%	57,42%	30,92%
Šibensko-kninska Županija	34,05%	8,13%	57,80%	32,85%
Hrvatska	41,4%	8,05%	50,49%	29,28%

Graf 6. Prikaz ekonomske aktivnosti stanovnika starijih od 15 godina

3.1.3. Ekonomija

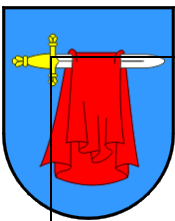
U ovom dijelu analizira se ekonomija Općine Tisno. U tome se smislu analizira stupanj razvijenosti općine, djelatnosti na području općine, kao i poslovni subjekti na području Općine.

Kao pokazatelj ekonomskog rasta i razvijenosti određenog područja koristi se indeks razvijenosti prema kojemu se jedinice lokalne samouprave razvrstavaju u skupine (Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne, područne i regionalne samouprave prema stupnju razvijenosti, NN 132/17.), a na temelju članka 24. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 153/09.). Indeks razvijenosti Općine Tisno iznosi između 105,054 što svrstava općinu u VII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Najveći broj stanovnika u Općini Tisno obavlja djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, njih 19,9%, slijedi trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala s 16,22% stanovništva, prerađivačka industrija 10,55% stanovnika, poljoprivreda 9,05%, obrani i obveznom socijalnom osiguranju. U djelatnosti prijevoza i skladištenja zaposleno je 5,97%, a od ostalih djelatnosti najveći broj ljudi zaposlen je u obrazovanju sa 5,27%.

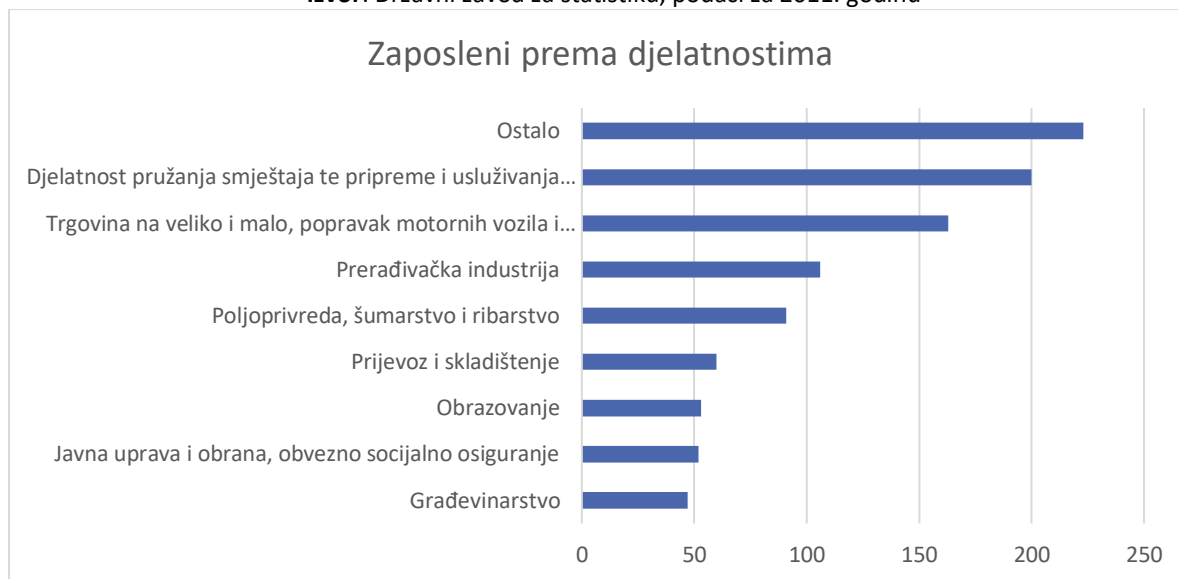
Tablica 5. Zaposlenost stanovništva Općine Tisno po području djelatnosti

Građevinarstvo	47
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	52
Obrazovanje	53
Prijevoz i skladištenje	60
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	91
Prerađivačka industrija	106
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	163
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	200
Ostalo	223

Graf 7. Zaposleni prema području djelatnosti u Općini Tisno

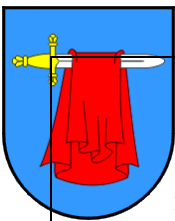
Izvor: Državni zavod za statistiku, podaci za 2011. godinu

Iz grafa se lako da iščitati da temeljnu gospodarsku granu općine Tisno čine turizam, ugostiteljstvo, pružanje raznih usluga. Ta grana privrede je ujedno i najjači adut na kojem Općina Tisno temelji buduće planove razvoja. U prilog joj idu geografski položaj, mediteranska klima, čisto more i okoliš te velik broj sunčanih dana. Glavni nositelji turizma su uglavnom mikro i mali poduzetnici te iznajmljivači privatnog smještaja. Na području Općine možemo razlikovati kupališni, nautički, kulturni i vjerski turizam, a kako bi se ublažile posljedice sezonalnosti turizma više pažnje treba obratiti i na druge vrste turizma za koje postoje izvanredne predispozicije. Neke od kategorija koje se nameću same po sebi su zdravstveni, sportski, gastro i agroturizam. Na području općine su osnovane i djeluju čak tri turističke zajednice: Tisno, Betina i Jezera.

Brodogradnja je tradicionalno najjača industrijska grana na području općine. Betinsko brodogradilište, kao i marina Betina otvoreno je 1948. godine i u njemu se grade i popravljaju brodovi do 800 tona nosivosti, ali grade, popravljaju te održavaju i manji brodovi, jedrilice i ostali ploveći objekti. Marina raspolaže sa 240 vezova. Na prostoru Općine Tisno registrirano je dvadesetak profesionalnih ribara čije su brodice uglavnom smještene u mjestu Jezera, koje slovi kao tradicionalno ribarsko mjesto otoka Murtera.

Poljoprivreda ne igra preveliku ulogu u gospodarstvu općine poglavito zbog toga što je velik broj malih poljoprivrednih posjeda u posjedu velikog broja malih poljoprivrednih gospodarstava, a često problem predstavljaju i neriješeni imovinsko pravni odnosi. To je glavni

razlog neefikasnosti proizvodnje i nekonkurentnosti proizvoda. Od poljoprivrednih kultura dominiraju masline i vinova loza

Na području Općine Tisno prema podacima za 2021. godinu ukupno je 256 poduzetnika, od čega je 110 poduzetnika koji su predali GFI za zadnju statističku godinu. Najveći broj subjekata u Općini Tisno čine mikro poduzetnici, dok manji dio čine mali poduzetnici. Najmanji dio poduzetnika su srednji poduzetnici. Ukupni prihodi poslovnih subjekata na području Općine Tisno za 2021. godinu iznosili su 288, 45 mil. kn, dok je ukupan broj zaposlenih 430. Prihodi po zaposlenom iznose 670.804 kn. Uzimajući trendove kretanja broja poslovnih subjekata kroz vrijeme, vidljivo je stabilno održavanje broja poslovnih subjekata kroz razdoblje od 2017. godine.

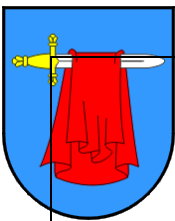
3.1.4. Okoliš

Ovaj dio Strategije usmjeren je na analizu Okoliša, i to definiranje zaštićenih područja na području općine, kao i korištenje prirodnih resursa.

Na području Općine Tisno ne postoje zaštićena područja sukladno Zakonu o zaštiti prirode NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, no na području Općine postoje zaštićena područja sukladno Uredbi o ekološkoj mreži NN 124/2013. Zaštićena područja sukladno Direktivi o staništima te Direktivi o pticama su: Mali dio lokaliteta Ravni kotari (HR2001361), Murterski kanal (HR3000445), Murter (HR2001050) i uvala Makirina (HR3000086).

Usluge vodoopskrbe i odvodnje općine Tisno provodi poduzeće Vodovod i odvodnja d.o.o. Šibenik. S obzirom se da trenutni kapaciteti vodovodne infrastrukture pokazuju nedostatnima, pogotovo u ljetnim mjesecima u planu je izgradnja Aglomeracije Pirovac-Tisno-Jezera koja obuhvaća sedam projekata: Odvodnja i vodoopskrba naselja Pirovac, Tisno i Jezera, Rekonstrukcija cjevovoda vodospreme Čela i vodospreme Tisno, postavljanje pomorskih tlačnih cjevovoda i podmorskih ispusta te postavljanje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Za gospodarenje otpadom na području Općine nadležno je komunalno poduzeće Ježinac d.o.o. Na području Općine postoji eko dvorište za razdvajanje i baliranje otpada za reciklažu. Eko dvorište smješteno je u Dazlini na površini od 1.800 m². Na području Općine također se nalaze zeleni otoci, sustav podzemno – nadzemnih kontejnera namijenjenih za komunalni otpad, papir

i plastičnu i metalnu ambalažu. Osim toga podijeljene su kante za selektivno prikupljanje otpada za stanovništvo.

3.1.5. Temeljne usluge

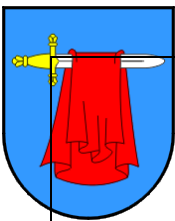
Kroz dimenziju Pametnog življenja i sigurnosti analizirana je društvena infrastruktura na području, i to infrastruktura namijenjena za predškolski odgoj i obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, kulturu te ostale temeljne usluge.

Na području Općine Tisno prisutna je infrastruktura namijenjena za predškolski odgoj i obrazovanje, i to na dvije lokacije. Novootvoreni Dječji vrtić „Ribica“ nalazi se u naselju Jezera, Dječji vrtić „Školjkica“ nalazi se u naselju Betina, dok se Dječji vrtić Spužvica nalazi u naselju Tisno. Od infrastrukture namijenjene za obrazovanje prisutna je Osnovna škola „Vjekoslav Kaleb“ koja je nadležna za naselja Tisno, Jezera, Dubrava kod Tisnog, Dazlinu te naselje Ivinj.

Na području Općine Tisno prisutna je i infrastruktura namijenjena za zdravstvenu skrb, i to ambulanta opće medicine, stomatološka ambulanta, patронаžna sestra (nadležna za Tisno, Murter i Jezera), ustanova za zdravstvenu njegu u kući ali i ispostava hitne medicine u naselju Tisno.

Osim infrastrukture namijenjene za odgoj i obrazovanje i zdravstvenu skrb, na području Općine nalazi se i infrastruktura namijenjena za socijalnu skrb, i to Dom za starije osobe koji prima 19 korisnika.

Prema Registru udruga na području Općine trenutačno postoji 44 udruga. Najviše udruga usmjereno je na sport, te očuvanje kulturne baštine i tradicije, nešto manje na vatrogastvo i zaštitu, kulturu te zaštitu prirode.

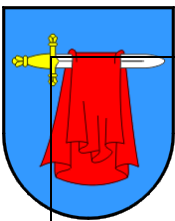
3.1.6. Održiv promet i mobilnost

Kroz sljedeći tekst analizirana je prometna infrastruktura na području Općine Tisno na temelju podataka iz prostornog plana Općine.

Područjem Općine Tisno prolaze sljedeće prometnice od županijskog, ali i državnog značaja. Državna cesta D8 (Jadranska magistrala), državna cesta D121 na trasi Murter – Tisno – D8, državna cesta D59, D8 (Kapela) – Čista (autocesta). Unutar samih naselja prometnice najčešće ne odgovaraju suvremenim tehničkim zahtjevima.

Javni autobusni promet uglavnom udovoljava potrebama lokalnog stanovništva. Prijevoz većinom organiziraju privatna autobusna poduzeća koja su dobila koncesije za prometovanje na određenim linijama. Za djecu iz naselja Jezera, Dubrave kod Tisnoga, Dazline te naselje Ivinj koja pohađaju školu u Tisnom organiziran je prijevoz dva puta dnevno.

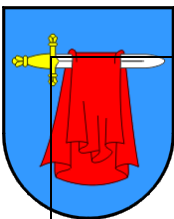
Za pomorski, zračni, željeznički pa čak i u određenoj mjeri autobusni promet Općina Tisno se oslanja na prometnu infrastrukturu obližnjih većih gradova kao što su Šibenik, Zadar i Split.

3.2. STUPANJ DIGITALIZACIJE OPĆINE

Stupanj digitalizacije općine predstavlja prikaz trenutačnog stanja te prikaz stanja nakon realizacije Strategije općine. Stupanj digitalizacije ocijenjen je kroz hibridni model koji ocjenjuje stanje i zrelost općine Tisno u svakom od definiranih segmenata: Upravljanje općinom i uslugama, Korištenje ljudskih potencijala, Gospodarstvo, Okoliš, Temeljne usluge koje omogućuju bolji život i sigurnost, Održiv promet i mobilnost. Razine u modelu svrstavaju se u dimenziju (1) početka inicijative, (2) razvoj pametne općine, (3) povezanu pametnu općinu, (4) naprednu pametnu općinu te (5) transformiranu pametnu općinu. Transformirana pametna općina predstavlja ideal tipsku dimenziju koju nije postigla niti jedna općina, dok je u četvrtoj, dimenziji napredne pametne općine svrstano vrlo malo općina. Općina Tisno svrstava se u prvu dimenziju, odnosno početak inicijative, s obzirom kako do sada nisu provedeni brojni projekti usmjereni na digitalizaciju Općine Tisno. U tome smislu, početak inicijative je prisutan u svim navedenim područjima. Nakon realizacije Strategije stupanj digitalizacije u svim područjima biti će na razini povezane pametne općine. U tome smislu, ciljano stanje definirano je kroz:

- Postojanje centraliziranog upravljanja sustavom podataka
- Umreženosti s dionicima unutar i izvan općinske uprave putem sustava
- Razvijen plan pružanja usluga koji uključuje e-usluge
- Kontinuirano unaprjeđenje upravljanja modela pružanja usluga
- Korištenje digitalnih tehnologiju sa svrhom unaprjeđenja transparentnosti te razvoja općine
- Razvijen sustav upravljanja virtualnim zajednicama, uključivanje građanja
- Usmjerenje na razvoj kompetencija i vještina vezanih za digitalne vještine
- Definirani ključni pokazatelji uspješnosti Strategije razvoja pametne općine te način praćenja

Tablica 6. Stupanj digitalizacije Općine Tisno

<i>Razine/Područja</i>	<i>Početak</i>	<i>Razvoj</i>	<i>Povezan</i>	<i>Napredan</i>	<i>Smart</i>
Upravljanje općinom i uslugama					
Korištenje ljudskih potencijala					
Gospodarstvo					
Okoliš					
Temeljne usluge koje omogućuju bolji život i sigurnost					
Održiv promet i mobilnost					

3.3. SWOT ANALIZA

SWOT analiza predstavlja analizu unutarnjih i vanjskih čimbenika koja uključuje prednosti, slabosti te prilike i prijetnje. SWOT analizom u obzir uzimamo ključne čimbenike koji utječu ili mogu utjecati na trenutačnu situaciju te nam pruža pomoć kod određivanja strateških prioriteta kroz povećanje snaga kojih je moguće iskoristiti, odnosno kako bismo minimizirali slabosti te kapitalizirali prilike i minimizirali prijetnje.

S N A G E

Povoljne klimatske i reljefne karakteristike

Velik broj zaštićenih područja na teritoriju Općine i u susjednim općinama

Velik broj kulturnih spomenika i spomenika prirode prirode

Dobra pokrivenost područja Općine vodoopskrbom, odvodnjom i električnom energijom

Dostatan kapacitet dječjih vrtića i osnovne škole

Dobro organizirana zdravstvena i socijalna skrb

Unutar općine osnovano 44 udruge (kulturno-umjetničkih, sportskih, lovačkih...)

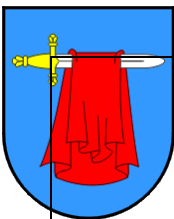
Općina Tisno se prema vrijednosti indeksa nalazi u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave

Razvijene uslužne djelatnosti (poglavito turizam)

Geografski položaj, dobra prometna povezanost, blaga mediteranska klima, čisto more, okoliš

Razvijen kupališni, nautički, kulturni, socijalni i vjerski turizam

Manifestacije poput The Garden Festival, Sunce Beat Festival i Stop Making Sense festivala

SLABOSTI

Nedovoljno korištenje izvora obnovljive energije

Nepotpuna pokrivenost udaljenijih naselja vodoopskrbom, odvodnjom i električnom energijom.

Loše stanje nerazvrstanih cesta i nepostojanje Registra nerazvrstanih cesta

Ne postoji centar za zbrinjavanje otpada

Loša demografska slika

Nedovoljna zaposlenost stanovništva, posebno u mjesecima izvan turističke sezone

Gospodarska aktivnost većinom samo u ljetnim mjesecima (turizam) i ovisnost o turizmu

Ne postoji poslovna zona sa gospodarskim djelatnostima

Nije donesen nikakav program mjera poticanja poduzetništva

Neuređeno stanje katastra i zemljišnih knjiga

Brodogradnja je jedina industrija u općini

Manjak sezonske radne snage

Nedovoljna osmišljenost koncepta turističke ponude

Veliki broj zapuštenih maslinika te općenito poljoprivrednih površina

PRILIKE

Financiranje iz nacionalnih i EU fondova

Ulaganje i poticanje ulaganja u obnovljive izvore energije

Ulaganje i razvoj drugih oblika turizma kao što su zdravstveni, sportski, gastro i agroturizam

Razvoj ekološke poljoprivrede

Digitalizacija Općine

Razvoj društvene infrastrukture kao osnove za demografsku obnovu Općine

PRIJETNJE

Administrativne barijere za poslovna ulaganja

Ilegalna gradnja

Sporo okrupnjavanje posjeda, nesređeni katastar i zemljišne knjige

Nastajanje divljih deponija

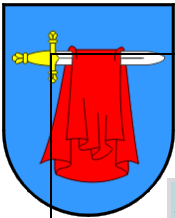
Opasnost od požara i daljnje devastacije okoliša

Odlazak mladih i obrazovanih ljudi, negativni demografski trendovi

Neriješeni imovinsko-pravni odnosi – poljoprivredno zemljište u javnom i privatnom vlasništvu

Nedovoljno ulaganje u prometnu, komunalnu, energetska i vodoopskrbnu infrastrukturu

Nedovoljna briga o kulturnoj i prirodnoj baštini

3.4. VIZIJA I MISIJA

Vizija Općine Tisno glasi: „Biti prepoznatljivo središte ugodnog življenja, suradnje cjelokupne zajednice, razvijenog gospodarstva i jedinstvene i očuvanje kulturne i prirodne baštine“.

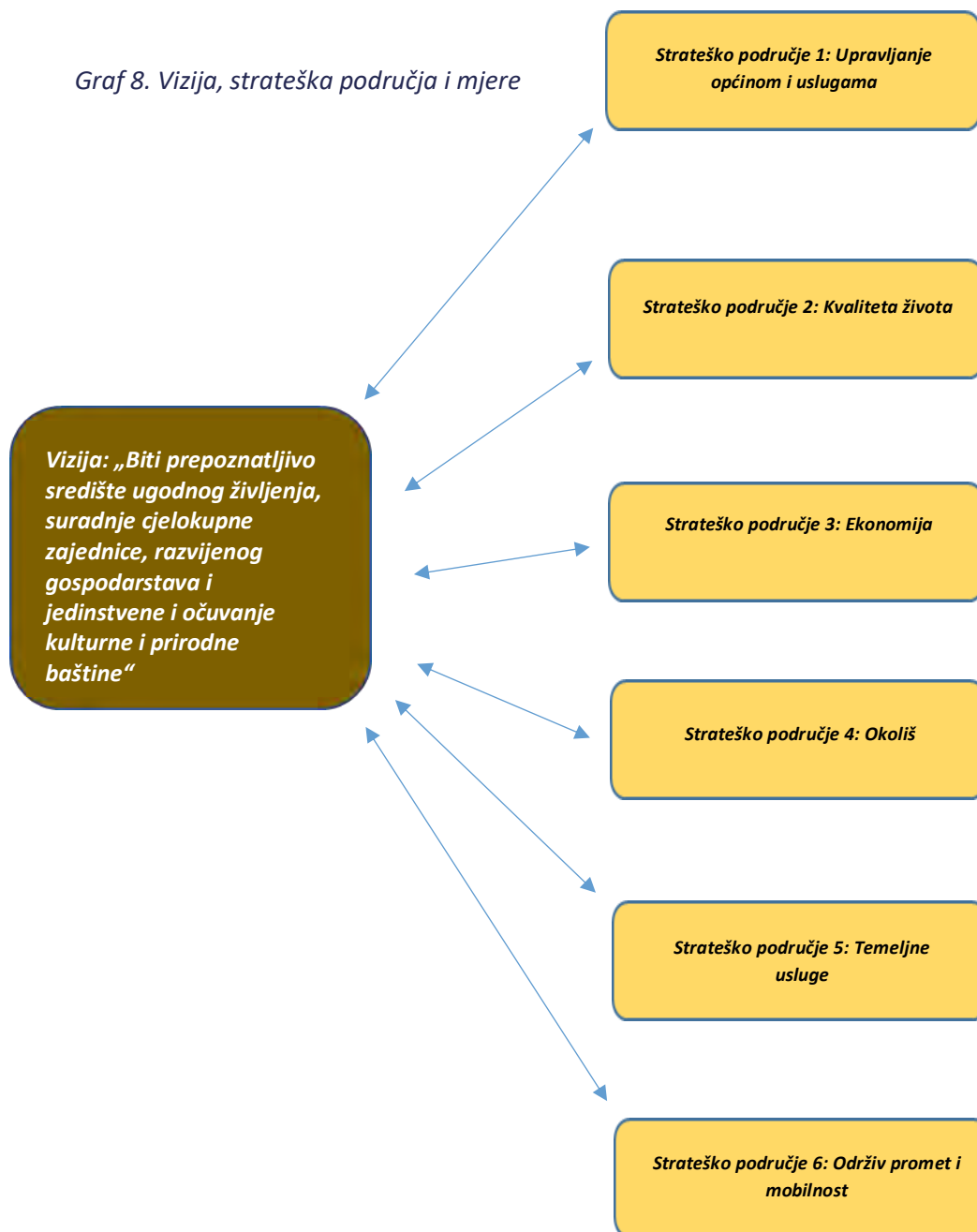
Misija Općine Tisno glasi: "Kontinuirano poboljšanje životnog standarda kroz razvoj društvenog života, unapređenje infrastrukture, razvoj gospodarskog okruženja uz održivo korištenje svih resursa."

3.5. STRATEŠKA PODRUČJA

Kako bi se realizirala navedena vizija te ciljevi, definirano je šest strateških područja: Upravljanje općinom i uslugama, Korištenje ljudskih potencijala, Gospodarstvo, Okoliš, Temeljne usluge koje omogućuju bolji život i sigurnost, Održiv promet i mobilnost.

U nastavku je svako strateško područje razloženo zasebno te su definirane prioritetne mjere za realizaciju. Nakon toga postavljen je detaljni opis mjere sa specifičnim aktivnostima, mogućim izvorima financiranja, ključnim dionicima i dinamikom provedbe.

Graf 8. Vizija, strateška područja i mjere

1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu

1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama

1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima

1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje

2.1. Edukacija stanovništva

2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju općine

3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva

3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam

4.1. Razvoj energetski učinkovite infrastrukture

4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture

5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture

5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

6.1. Postavljanje e-Punionica za automobile

6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja zaštite okoliša

6.3. Unaprjeđenje stanja sigurnosti cestovnog prometa

3.5.1. Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama

Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama usmjereno je na unaprjeđenje kapaciteta javne uprave, a koja predstavlja temelj za daljnji razvoj Općine te stvaranje boljeg životnog standarda. Uzimajući u obzir kako je većina prigovora na rad javne uprave usmjerena na predugo trajanje, nepotrebnu složenost procesa, nejasne nadležnosti institucija, teško dostupne kontakte te radno vrijeme institucija, ovim strateškim ciljem nastoji se riješiti neki od navedenih problema⁵.

Pametna općina koncept je koji je između ostalog usmjeren na pametnu općinsku upravu te pametnu upravu svih poduzeća povezanih s općinom. Uzimajući u obzir kako je upravo pametna uprava preduvjet za razvijanje pametnog upravljanja, odnosno preduvjet za efikasnije upravljanje općinom i infrastrukturom, ovim strateškim ciljem teži se transformaciji rada općinske uprave te načina pružanja usluga koristeći napredne digitalne tehnologije.

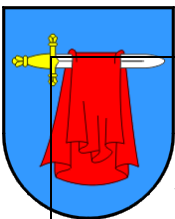
Pametna uprava usmjerena je na pružanje relevantnih informacija stanovništvu, a koje posljedično proizvodi maksimalnu uključenosti stanovnika u donošenje relevantnih odluka važnih za razvoj navedenog područja. Sve skupa posljedično doprinosi povećanoj učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. Osim stanovništva, pametna uprava je usmjerena i na razvoj poticajnog okruženja za privatni sektor.

Tijekom procesa realizacije pametne općine treba voditi brigu o novoj administrativnoj strukturi i načinima komunikacije između različitih tijela te komunikaciji između tijela i građana. Pametna općina podrazumijeva digitalnu komunikaciju što ubrzava i pojednostavljuje procese, odnosno štedi resurse vremena i novaca.

Preduvjeti koje je potrebno ispuniti za realizaciju navedenog cilja uglavnom se tiču financiranja investicija usmjerenih na razvoj i primjenu programa i aplikacija, aktivna uključenost i zainteresiranost stanovništva za korištenje usluga pametne uprave, digitalna pismenost kao osnovni preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija pametne uprave, te pristup internetu za korištenje digitalnih tehnologija. Prilikom razvoja koncepta pametne uprave važno je uzeti u obzir navedene izazove te usmjeriti se na njihovo otklanjanje.

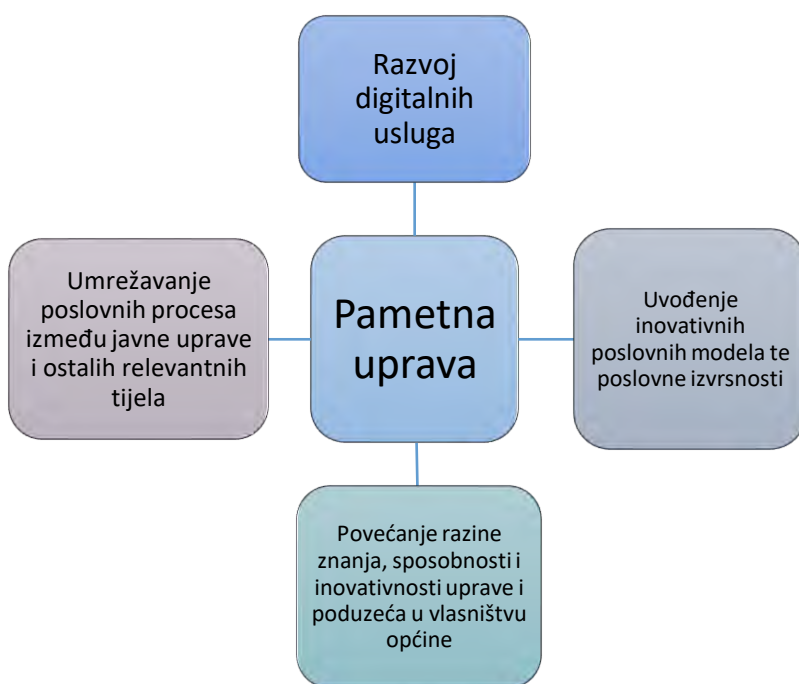
---

⁵ Ministarstvo pravosuđa i uprave (2015). Strategija razvoja javne uprave za razdoblje 2015. do 2020. godine

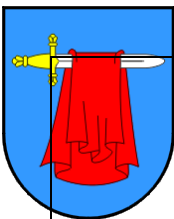
Uzimajući u obzir kako razvoj pametne uprave predstavlja proces potrebno je uzeti u obzir više dimenzija. Kako bi se iskoristila što veća korist od implementacije pametne uprave, potrebno je kontinuirano raditi na razvoju i kvaliteti digitaliziranih javnih usluga za stanovnike. U tome smislu potrebno je raditi na umrežavanju poslovnih procesa između javne uprave i ostalih relevantnih tijela, kontinuirano raditi na povećanju razine znanja, sposobnosti i inovativnosti uprave i poduzeća u vlasništvu općine koje se očituje u poboljšanju korisničkog iskustvu, educiranju zaposlenih osoba u upravi, ustanovi i poduzećima, uvođenju inovativnih poslovnih modela te poslovne izvrsnosti, te kontinuirano raditi na razvoju digitalnih usluga.

Slika 5. Pametno upravljanje općinom

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za

ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 1: Upravljanje općinom i uslugama su slijedeće:

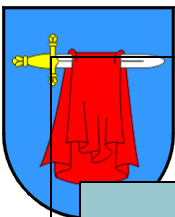
- 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu
- 1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama
- 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima
- 1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje

Mjera 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu

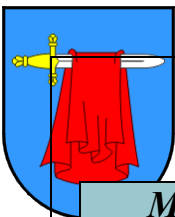
Opis

Općinska uprava trenutačno nije digitalizirana zbog čega ni same usluge općinske uprave nisu digitalizirane a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca.

Kako bi se navedeno unaprijedilo, mjerom 1.1. Mjera Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu postaviti će se osnovni preduvjet za digitalizaciju Općine – digitalna platforma za realizaciju koncepta pametne uprave. Mjera obuhvaća realizaciju digitaliziranog sustava koji će ubrzati i pojednostaviti poslovne procese unutar općine. Navedeni sustav dovesti će do umreženosti koja olakšava i potiče razmjenu informacija podataka između ključnih dionika. Tijekom uvođenja sustava digitalnih usluga potrebno je uspostaviti nove administrativne strukture te načine komunikacije. Digitalne usluge uključuju digitalizaciju administrativnih podataka i digitalizaciju procesa javnih usluga koje općina obavlja. Na ovaj se način administrativni postupci obavljaju digitalno bez fizičke razmjene podataka, a stanovnicima i poduzetnicima podaci postaju pristupačniji i dostupniji u digitalnom formatu. Navedena platforma služi kao podloga za kvalitetnu

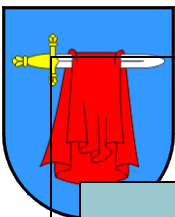

	komunikaciju između dionika, kao i podloga za predlaganje i razvoj novih ideja za unaprjeđenje različitih dimenzija društvenog života na navedenom području.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Uspostava kataloga usluga ❖ Definiranje organizacijske strukture za interno umrežavanje između važnih dionika ❖ Implementacija platforme kao jedinstvene točke pristupa za razmjenu podataka, integraciju poslovnih procesa i automatsko aktiviranje zahtjeva s portala ❖ Definiranje odgovornosti, funkcionalnosti te strukture upravljanja digitalnim uslugama
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno. Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije

Mjera 1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave

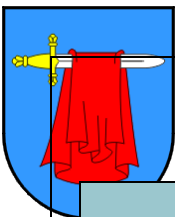
Opis	Općinska uprava trenutačno nije digitalizirana zbog čega ni same usluge općinske uprave nisu digitalizirane a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca. Kako bi se navedeno unaprijedilo, mjerom 1.2. Mjera Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave unaprijediti će se mjera 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu te će se dodatni dodatna performansa kojom će se omogućiti registracija i autentifikacija za pristup digitalnim uslugama, a služi kako bi se omogućio siguran i individualiziran pristup informacijama kroz osobni korisnički pretinac. Osobni korisnički pretinac sustav je koji generira za pojedinca važne informacije o situacijama i događajima vezanima za osobna prava pojedinaca. Autentifikacija je u tome smislu važan element koji podrazumijeva informacijsku sigurnost te zaštitu osobnih podataka. Jedinstveni sustav registracije omogućuje sigurno i transparentno korištenje sustava digitalnih usluga uprave.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Uspostava centralnog sustava koji prikuplja informacije i dokumente ❖ Uspostava sustava pohranjivanja i praćenja dokumentacije, kao i sustav upravljanja zahtjevima ❖ Osiguravanje upravljanja i funkcioniranja sustava te koordinaciju
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u

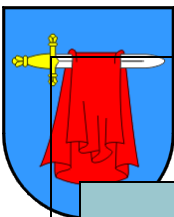
	realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno. Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave

Mjera 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima

Opis	Česti problem koji se javlja prilikom digitalizacije poslovnih procesa upravo je nedostatno unaprjeđenje sustava. Zbog toga pada funkcionalnost i optimiziranost poslovnih procesa te se javljaju teškoće s korištenjem i neminovno nezadovoljstvo iskustvom korištenja takvog sustava. Upravo zbog toga je definirana i Mjera 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima koja se realizira kroz uvođenje moderniziranih tehnologija i umrežavanjem poslovnih procesa. Kroz mjeru unaprjeđenja sustava za upravljanje podacima povećava se transparentnost i efikasnost rada općine. Uzimajući u obzir brojne aktivnosti i procese koji podrazumijevaju velike količine podataka koje je potrebno pohraniti i obraditi, potrebno je kontinuirano ulagati u unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima, a kako bi se povećala brzina i kvaliteta pružanja

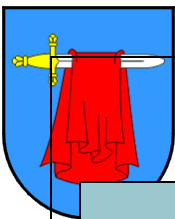

	navedenih usluga, ali i posljedično kvalitetnijih i informiranijih odluka od strane općine.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Analiza zahtjeva i Plan rada usklađivanja s normama ❖ Mjerenje performansi ❖ Izvješćivanje ❖ Kontinuirano poboljšanje i praćenje
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno. Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Unaprjeđen sustav za upravljanje podacima

Mjera 1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje

Opis	Problem većine Općina na razini Republike Hrvatske predstavlja nedovoljna usmjerenost na planiranje razvoja općine, a zbog čega dolazi do nedostatno iskorištenih kapaciteta i prilika općine, odnosno do nedostatnog razvoja općine. Kako bi se iskoristili svi kapaciteti i prilike koje općina ima, te umanjile slabosti i izbjegle prijetnje, potrebno je dodatnu pozornost usmjeriti na strateško planiranje. Strateškim planiranje općine definiraju što žele postići i koliko im novaca treba da to postignu, odnosno određuju da li su navedeno postigle ili nisu. Bez dobrog i kvalitetnog strateškog planiranja, nije moguće utvrditi napredak općine. Upravo iz tog razloga strateško planiranje jedno je od važnih sastavnica pametne općine.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Definiranje usmjerenja i indikatora kroz strateške dokumente ❖ Kontinuirano praćenje rezultata ❖ Ocjenjivanje rezultata ❖ Unaprjeđivanje sustava sukladno prepoznatim potrebama
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno. Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i

	informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Donesen minimalno jedan strateški dokument Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima

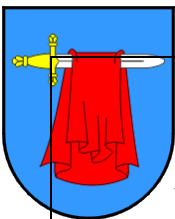
3.5.2. Strateško područje 2: Kvaliteta života

Ruralna područja susreću se sa problemima poput nedostatnih ljudskih i materijalnih resursa, iseljavanja, slabijeg obrazovanog stanovništva, starenja stanovništva te drugih specifičnih socijalnih problema. Uzimajući u obzir kako društvo čini središnju točku koncepta pametne općine koje je ujedno i njegov najosjetljiviji dio, pametna općina nastoji koristiti digitalne tehnologije poput digitalnih platformi kako bi unaprijedila kvalitetu i životni standard koristeći takve oskudne resurse i mogućnosti.

S obzirom na to, strateškim područjem 2: Kvaliteta života nastoji se maksimalno uključiti stanovništvo s područja općine kako bi se iskoristile sve dostupne mogućnosti na području općine kroz korištenje digitalnih rješenja. Utjecaj na kvalitetu života kroz digitalne tehnologije podrazumijeva jačanje socijalnog kapitala te poboljšanje lokalnih društvenih sadržaja, a koje uz sebe vežu i mnoštvo izazova poput: dobi, dostupnosti usluga, koheziju zajednice, postojeće vještine, kvalifikaciju stanovništva te druge, a na koje je potrebno posebno obratiti pažnju kako bi se na navedene izazove što adekvatnije odgovorilo.

Ključni čimbenik pametne općine predstavlja informacijsko – komunikacijska tehnologija, društvene mreže, digitalne platforme i povezani uređaji, a preduvjet za razvoj pametnog društva predstavlja osnaženo društvo koje posjeduje visoku razinu obrazovanja i društvene osviještenosti. Kroz ovu mjeru ulagati će se u taj preduvjet.

S obzirom na veliki potencijal koje digitalne tehnologije imaju u kulturi, sportu i obrazovanju, a koje se ostvaruju kroz uspješnu povezanost različitih dionika, moguće je smanjiti ili čak neutralizirati neke od navedenih problema.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.

Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 2: Kvaliteta života su slijedeće:

2.1. Edukacija stanovništva

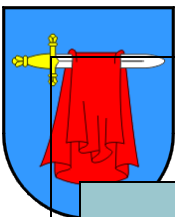
2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju općine

Mjera 2.1. Edukacija stanovništva

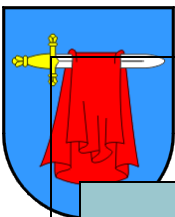
Opis

Većina stanovništva općine ima završenu srednju i osnovnu školu, dok veliki udio stanovništva nije digitalno pismen. Nedostatno obrazovanje i digitalna pismenost uvelike ograničavaju mogućnosti korištenja digitalnih tehnologija u svrhu razvoja koncepta pametne općine, a i čine ograničavajući faktor za daljnji razvoj područja općine. Kako bi se smanjio navedeni problem definirana je mjera 2.1. Edukacija stanovništva koja je usmjerena na zaposlenike u općinskoj upravi, te na stanovništvo općine.

Edukacija predstavlja preduvjet za uspješno realiziranje navedenog strateškog područja, odnosno realiziranje koncepta pametne općine. Mjera ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području općine, a kako bi se unaprijedila razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave. U tome smislu potrebno je unaprijediti informatičku pismenost i digitalne vještine osoba zaposlenih u općinskoj upravi, a kako bi iskoristile sve mogućnosti dostupnih tehnologija te razvile nove digitalne usluge kojima

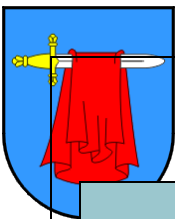

	bi se odgovorilo na potrebe lokalnog stanovništva. S druge strane, informatička pismenost preduvjet je za korištenje digitalnog sustava uprave, odnosno preduvjet za brže, efikasnije i kvalitetnije ostvarivanje osobnih prava.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Razvoj informatičke pismenosti osoba zaposlenih u općinskoj upravi ❖ Razvoj informatičke pismenosti stanovništva općine
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine. Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.
Pokazatelj učinka	Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u općinskoj upravi Održana minimalna jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja općine

Mjera 2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju općine

Opis	Uključenost stanovništva u razvoj nekog područja još uvijek je na nedovoljnoj razini na prostoru cijele Republike Hrvatske. Uzimajući u obzir kako proaktivnim djelovanjem stanovništva mogu biti nadomještene neke nedostupne usluge na području općine, odnosno mogu biti riješeni specifični problemi općine, potrebno je djelovati na aktiviranje stanovnika kroz jačanje socijalnog kapitala, a kako bi se riješili specifični problemi vezani za navedenu sredinu. Potrebno je ulagati u kapacitete koji doprinose samoorganizaciji stanovništva, a koji imaju potencijala realizirati socijalne inovacije kojima bi se učinkovito djelovalo na prevenciju i otklanjanje socijalnih rizika. U tome smislu najvažniji aspekti u koje je potrebno ulagati su jačanje socijalnog kapitala, otvorenosti sustava za inovacije, kao i volonterstvo. Socijalne inovacije potpomažu integraciji, doprinose unaprjeđenju socijalne kohezije te tako utječu na socijalne rizike, a ključna uloga u svemu tome je partnerstvo između različitih dionika, odnosno civilnog sektora, tržišta i javne uprave.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Jačanje kapaciteta za inovacije u društvenoj sferi ❖ Izrada programa poticanja participiranja stanovništva u procesima razvoja općine
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.

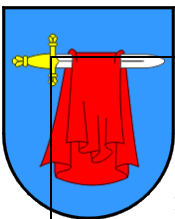
	Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.
Pokazatelj učinka	Pružena podrška za minimalno jednu socijalnu inovaciju

3.5.3. Strateško područje 3: Ekonomija

Problem ruralnih ekonomija predstavljaju slabi demografski trendovi, često praćeni s visokom stopom iseljavanja, nižim obrazovnim dostignućima te nedostatak mogućnosti razvoja poslovanja u odnosu na urbane sredine, problem nedovoljne razvijenosti poljoprivrede, te nepostojanje jačih gospodarskih dionika na tržištu. Kako bi se značajno unaprijedilo trenutačno stanje općine, potrebno je o ekonomiji ruralnog prostora promišljati kroz prizmu pametne ekonomije.

Pametna ekonomija podrazumijeva gospodarstvo temeljeno na prikupljanju, obradi i analizi informacija o ekonomiji, usmjeravanje fokusa prema zdravoj ekonomiji te pravovremena i strateška raspodjela dostupnih sredstava kako bi se razvile nove i unaprijedile stare djelatnosti, kao i ulaganje u postojeće i buduće kapacitete stanovništva. Svrha navedenog pametnog gospodarstva jest razvijanje standarda i kvalitete života kako bi se potaknuo ostanak stanovništva na prostorima općine, odnosno omogućila demografska obnova navedene sredine.

Uzimajući u obzir kako je ekonomija ključna poluga za razvoj određenog područja te je zato potrebno o njoj razmišljati kroz kontekst uporabe digitalnih tehnologija. Ekonomija utječe na mogućnosti zapošljavanja na području općine te omogućava punjenje proračuna čime je moguće potaknuti daljnji razvoj područja. U tome smislu, potrebno je ulagati u osnovnu infrastrukturu za gospodarsku djelatnost, ulaganje u istraživanje i razvoj te društveni okvir

navedenog područja. Uz razvoj osnovnih djelatnosti, dobru nadopunu ekonomiji predstavlja mogući razvoj pametnog turizma.

Glavna svrha strateškog područja poticanje je razvoja gospodarstva kroz razvoj postojećih te osnivanje ili privlačenje novih poduzeća. Razmjena znanja između relevantnih dionika važan je preduvjet u tome.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno.

Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

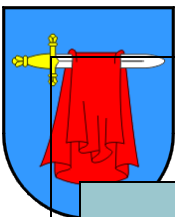
S obzirom na to, strateškim područjem 3: Ekonomija definirane su slijedeće mjere:

3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva

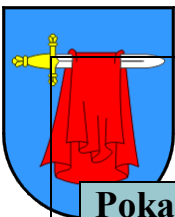
3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam

Mjera 3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva

Opis	Problem općine predstavlja veliki udio nezaposlenih osoba, veliki udio osoba koje ostvaruju nedostatan prihod za kvalitetan život, veliki udio neaktivnog i starog stanovništva te loši demografski trendovi uz iseljavanje stanovništva što sve doprinosi lošem stanju gospodarstva. Dodatni problemi vezani su za nedostatan razvoj poljoprivrede na području uslijed problema nedostatnih veličina poljoprivrednog zemljišta te neriješene imovinsko – pravnim odnosima.

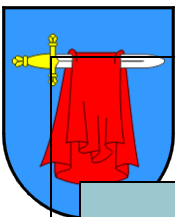
	Kako bi se na navedene probleme adekvatno odgovorilo, definirana je i mjera 3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva. U tome smislu planira se ulagati u pametna rješenja za razvoj gospodarstva koja će odgovarati na konkretne probleme na razini općine vezane za otvaranje novih i unaprjeđivanje starih poduzeća kako bi postala konkurentna na širem tržištu. Kroz mjeru realizirati će se povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javne vlasti
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javne vlasti ❖ Poticanje razvoja pametnih rješenja za osnivanje novih i unaprjeđenje starih poduzeća
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno. Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Pokazatelj učinka	Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva.

Mjera 3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam

Opis	Iako postoje značajni potencijali za razvoj turizma na području općine, on je i dalje nedovoljno razvijen, a što se očituje u malom broju posjetitelja općine te malom broju noćenja u općini, a koje uzrokuje slabe dodatne prihode općine. Kako bi se navedeno promijenilo, potrebno je ulagati u razvoj turizma na navedenom području, a jedan od načina je i kroz razvoj pametnih rješenja u turizmu koja približavaju lokalnu ponudu posjetiteljima, doprinose pozitivnom iskustvu i pobuđuju želju turista za povratkom na isto mjesto. Pametna rješenja u tome smislu obuhvaćaju razvoj interaktivnih karata, turističkih aplikacija koje u sebi imaju naznačene sadržaje na području te razvoj drugih specifičnih usluga na području općine, ali i služe za promociju domaće gastronomske karte, odnosno povezuju posjetitelje s lokalnim OPG-ima i njihovom ponudom čime se unaprijeđuje i sama turistička ponuda sredine.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Razvoj karte lokalnih proizvođača hrane ❖ Realizacija pametnih rješenja u području turizma
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u

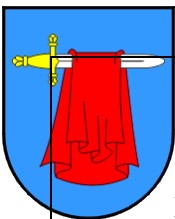

	realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno. Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Razvijena karta lokalnih proizvođača hrane Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma

3.5.4. Strateško područje 4: Okoliš

Očuvanost i zaštićenost prirode u ruralnoj sredini specifičnost je koja se veže uz ruralni prostor. Kako bi priroda opstala te se takvo stanje zadržalo, potrebno se dodatno usmjeriti na mjere kojima se promiče zaštita i očuvanje prirode, prirodne baštine te okoliša općine, posebno uzimajući u obzir posljedice klimatskih promjena koje dovode do stavljanja naglaska na upravljanje prirodnim resursima i otpadom, odnosno učinkovitijem korištenju izvora energije.

Kako bi se navedenim resursima upravljalo kvalitetno, ovim strateškim područjem definirano je pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem kroz ulaganje u pametne energetske sustave koji omogućuju bolju energetske iskoristivost kroz korištenje obnovljivih izvora energije, a što dovodi do smanjenja troškova te negativnih posljedica na okoliš. Osim toga, navedenim ulaganjima doprinosi se većoj otpornosti infrastrukture na utjecaj klimatskih

promjena. U takve se sustave ugrađuju posebni digitalni sustavi i pametna oprema uz postavljanje informacijsko- komunikacijske platforme za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka, odnosno proračun i prikaz indikatora u sustavima infrastrukturnih mreža za opskrbu energijom poput električne, rasvjetne, plinske, vodovodne i dr. kako bi se pronašlo optimalno rješenje za izvođenje funkcija. Strateški cilj usmjeren je na razvijanje integrirane energetske mreže za učinkovito upravljanje osnovnom infrastrukturom kojom će se smanjiti troškovi održavanja te omogućiti korištenje daljnjih potencijala za razvoj pametnih rješenja.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.

Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

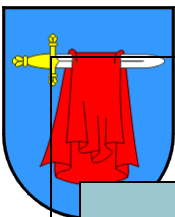
Mjere kojima će se realizirati strateško područje 4: Okoliš su slijedeće:

4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture

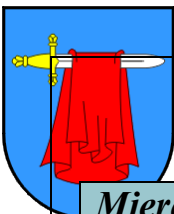
4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture

Mjera 4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture

<i>Mjera 4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture</i>	
Opis	Na razini područja općine postoji nedostatno ulaganje u energetske učinkovite infrastrukture. Uzimajući u obzir sve veću potrebu za povećanjem otpornosti infrastrukture uslijed sve drastičnijih posljedica uzrokovanih klimatskim promjenama i drugim vanjskim faktorima na koje je teško ili nemoguće utjecati, ovom će se mjerom 4.1. Razvoj energetske učinkovite infrastrukture usmjeriti na povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture na području općine.

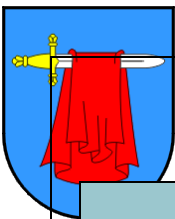

	Kako bi se navedena mjera realizirala potrebno je uvesti sustav mjerenja potrošnje energije u objektima u skladu s kojima će se odrediti prioriteti za realiziranje projekata smanjenja energetske potrošnje
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Razvoj energetske učinkovitosti javnih i stambenih zgrada na području općine ❖ Razvoj energetske učinkovitosti javne rasvjete ❖ Širenje infrastrukturne mreže i obnova postojeće
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine. Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Razvijena energetska učinkovitost minimalno jednog objekata javne i stambene namjene Razvijena energetska učinkovitost javne rasvjete na minimalno 500 metara duljine

Mjera 4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture

Opis	Područje općine relativno je dobro pokriveno vodoopskrbom, elektroopskrbom te sustavom pošte i komunikacija. Problem predstavlja nepostojanje kanalizacije te zastarjelost cijelog sustava. Kako bi se navedeni problemi riješili mjerom 4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture će se uvesti digitalna rješenja koja će unaprijediti postojeći sustav kroz analizu, prikupljanje i obradu podataka, a koji će dovesti do odabira optimalnog rješenja.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Povećanje razine recikliranja uvođenjem pametnih rješenja ❖ Kreiranje platforme koja promiče kružno gospodarstvo i daje informacije važne za zaštitu okoliša ❖ Unaprjeđenje postojećih mreža vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture uvođenjem sustava pametnih rješenja
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine. Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i

	informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Minimalno jedno pametno rješenje u sustavu gospodarenja otpadom Minimalno jedno implementirano pametno rješenje u sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša

3.5.5. Strateško područje 5: Temeljne usluge

Javna infrastruktura predstavlja jedan od značajnih čimbenika razvoja te bez nje nije moguće ostvariti rast i razvoj nekog područja. Ruralni prostori okarakterizirani su problemom nedostupnosti temeljnih usluga u odnosu na urbane sredine. Problem leži u nepostojanju fizičke infrastrukture namijenjene za osiguravanje temeljnih usluga, ali i u nedovoljnoj financijskoj održivosti navedene infrastrukture.

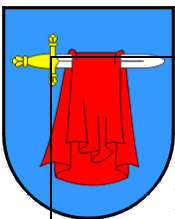
Navedenim izazovima svakako doprinose problematični demografski trendovi koji uključuju starenje stanovništva, iseljavanje, ali i probleme vezane za nezaposlenost i malu stopu aktivnosti stanovništva koji dovode do većih potreba za dodatnim specifičnim uslugama s jedne strane, ali i do teškoća u financiranju infrastrukture i usluga.

Kako bi se što adekvatnije odgovorilo na navedenu problematiku, potrebno je da javna infrastruktura bude što održivija, i to u pogledu ekonomske i financijske, ekološke, društvene i institucionalne održivosti.⁶ Ekonomska dimenzija tako podrazumijeva da je navedena građevina ekonomski profitabilna, ima financijsku održivost, instrument je za postizanje javnih politika; ekološki je prihvatljiva, dakle pruža zaštitu od prirodnih i klimatskih nepogoda, čuva okoliš i pruža zaštitu od onečišćenja, efikasno koristi resurse; omogućuje društvenu održivost

---

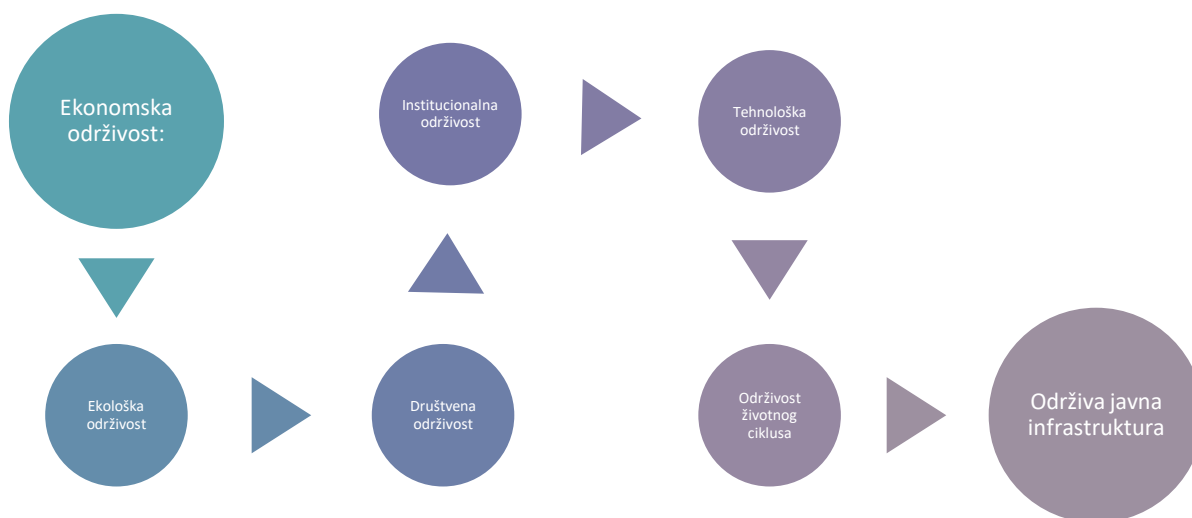
United Nations: Guiding Principles on PeopleFirst Public-Private Partnership, dostupno na web stranici: <https://www.unceppp-icoe.org/people-first-ppps/what-are-people-first-ppps/>

<https://smart-ri.hr/pametna-javna-infrastruktura-sest-kvaliteta-odrize-javne-infrastrukture/>

kroz to što smanjuje siromaštvo i isključivost, doprinosi promicanju ljudskih prava te očuvanju kulturne baštine; te institucionalnu dimenziju koja podrazumijeva usklađenost sa strategijama, efikasno upravljanje i odgovornost, jačanje administrativnog kapaciteta i održivost pri promjenama. U odnosu na UN- ove kriterije za održivu infrastrukturu, World economic forum uključuje i dodatne kriterije poput: tehnološke održivosti koja se odnosi na održivost tehničko – tehnoloških rješenja te održivosti životnog ciklusa, odnosno održivosti objekta u njegovom životnom vijeku.

Slika 6. Infografika svojstva održive javne infrastrukture

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine.

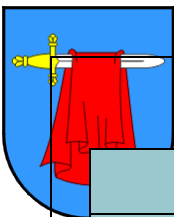
Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 5: Temeljne usluge su slijedeće:

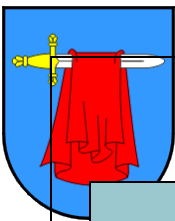
5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture

5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

Mjera 5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture

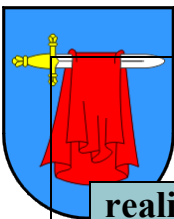
Opis	Problemi ruralnog područja povezani su s prisutnim ograničavajućim faktorima razvoja područja koja se očituju u nejednakoj distribuciji društvenih sadržaja i programa, kao i nejednakoj distribuciji društvene infrastrukture. Kako bi se stanovnicima općine osigurala viši standard života te poboljšala kvaliteta života unaprijediti će se postojeća, te će izgraditi nova infrastruktura namijenjena za društvenu djelatnost, a koja će se zasnivati na primjeni pametnih rješenja i tehnologija kako bi navedena infrastruktura postala dostupnija za stanovništvo općine. U tome smislu ulagati će se u integriranu i višenamjensku infrastrukturu koja će biti ekološki i društveno prihvatljiva, primjenu efikasnih tehnologija, modularnost i decentraliziranost, kvalitetne i efikasne materijale, minimiziranje otpada, ugradnju prirodnih materijala, pristupačnost za sve skupine korisnika, inovativno financiranje te upravljanje rizicima.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Određivanje infrastrukturnih potreba ❖ Uspostavljanje ciljeva i očekivanih rezultata ❖ Izrada predložaka za analizu troškova ❖ Realizacija pametne infrastrukture
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti

	infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.
Pokazatelj učinka	Razvijen minimalno jedan pametan objekt usmjeren na društvenu djelatnost

Mjera 5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

Opis	Na razini područja općine postoji nedovoljno razvijena infrastruktura za uporabu komunikacijsko – informacijskih tehnologija zbog kojeg postoje poteškoće u korištenju digitalnih alata. Kako bi se navedeno izmijenilo definirana je mjera 5.2. Izgradnja digitalne infrastrukture putem koje će se realizirati jedan od preduvjeta za korištenje digitalnih alata, odnosno razvoj pametne općine. Za navedenu mjeru potrebno je značajno unaprijediti postojeću mrežu kako bi se ostvarilo brža i stabilnija povezanost s internetom. Sastavni dio razvoja te infrastrukture čini unaprjeđivanje mrežne infrastrukture, uspostava širokopojasne mreže te razvoj bežičnog pristupa internetu. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija omogućiti će povećanje dostupnosti brzog interneta za cijelo područje općine, ali će omogućiti i brži i bolji pristup internetu koji će zauzvrat omogućiti razvoj specifičnih tipova djelatnosti na razini općine, ali i omogućiti viši standard i kvalitetu života stanovništva na području općine.
Indikativne aktivnosti za	❖ Osnaživanje mrežne infrastrukture s ciljem potpune pokrivenosti za područje općine ❖ Uspostava širokopojasne infrastrukture

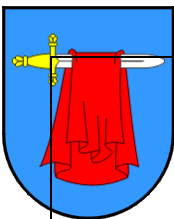
realizaciju mjere	❖ Razvoj javne WI-Fi mreže
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj mjere je Općina Tisno, dok su korisnici stanovnici te poslovni subjekti s područja Općine Tisno.
Pokazatelj učinka	Razvijena mreža za širokopojasni Internet Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim WI-FI-em

3.5.6. Održiv promet i mobilnost

Klimatske promjene i njezine posljedice stvaraju najaktualniji problem današnjice, dok je promet jedan od značajnijih čimbenika koji njima doprinosi. Primjena digitalnih tehnologija uvelike može pomoći kod navedenog problema kroz stavljanje naglaska na korištenje električnih prometnih sredstava, ali i digitalizacije i optimizacije sustava koje će doprinijeti smanjenju emisije ugljičnih plinova, odnosno smanjiti utjecaj na klimatske promjene. Osim toga, česti problem općina predstavlja nedostatna povezanost s drugim općinama i naseljima. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost usmjereno je na razvijanje održivijih načina mobilnosti kojima će se omogućiti brži, kvalitetniji i jeftiniji prijevoz stanovnika i robe na području općine na način koji u najmanjoj mogućoj mjeri ugrožava okoliš. U tom kontekstu koncept pametnog prometa i mobilnosti podrazumijeva fizičku, komunikacijsku i informacijsku infrastrukturu, platformu za povezivanje podataka i informacija te aplikacijsku razinu koji tek zajedno mogu ispuniti puni potencijal.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.

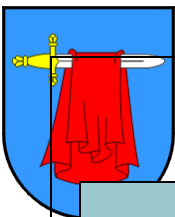
Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost su slijedeće:

6.1. Postavljanje e-Punionica za automobile

6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja zaštite okoliša

Mjera 6.1. Postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila

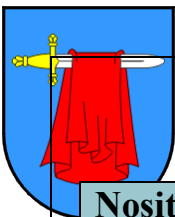
Opis	Na području općine nedostatno je razvijena održivost prometa i mobilnosti, a zbog čega se Mjerom 6.1. Postavljanje e-Punionica za motorna vozila pokušava u jednoj dimenziji odgovoriti na navedeni problem. Mjera je usmjerena na smanjivanje negativnih učinaka motornih vozila kroz promicanje inovativnih pogonskih sustava, odnosno postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila. U tome smislu potrebno je prepoznati trenutačne i buduće potrebe za punionicama električnih automobila, kao i potencijalno naprednih rješenja vezanih za dostupnost usluga usmjerenih na električna motorna vozila.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Analiza trenutačnih i budućih potreba za e-Punionicama za električna motorna vozila ❖ Postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno.

	Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.
Pokazatelj učinka	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila

Mjera 6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture

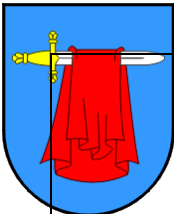
Opis	Na razini područja općine nedostatan je razvijena pametna prometna infrastruktura zbog čega su nedovoljno iskorišteni potencijali koje takva infrastruktura nosi kao što su smanjenje ekološkog otiska, povećanje efikasnosti i funkcionalnosti navedene infrastrukture. Upravo zbog toga definirana je Mjera 6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture. Mjera je usmjerena na razvoj pametne prometne infrastrukture kojoj je cilj realizirati infrastrukturu koja je učinkovitija, štedljivija, ekonomičnija, sigurnija te ekološki održivija u odnosu na trenutačnu.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Razvoj pametnih rješenja u cestovnom prometu ❖ Razvoj pametnih rješenja u biciklističkom prometu ❖ Razvoj pametnih rješenja za pješake ❖ Razvoj pametnih rješenja vezanih za ostale načine prometovanja
Financiranje	Financijska sredstva biti će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.

Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Tisno te svi upravni odjeli Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Tisno. Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.
Pokazatelj učinka	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u prometu

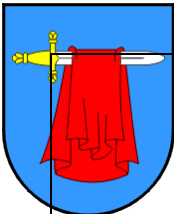
3.6. DEFINIRANI PROJEKTI OPĆINE TISNO

U daljnjem su tekstu definirani neki od projekata Općine Tisno koji se namjeravaju provesti u narednom strateškom razdoblju.. Navedeni projekti definirani su kroz razgovore s dionicima iz Općine Tisno, odnosno kroz razgovore s općinskim načelnikom, zaposlenicima uprave, te zaposlenicima općinskih poduzeća te uvidom u Provedbene programe Općine. Troškovi projekata definirani su okvirno te su podložni izmjenama.

Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
1.	Kreiranje portala Općine kao digitalne platforme za pametnu upravu	Općina Tisno	Projektom će se uspostaviti digitalizacija sustava javne uprave, odnosno stvoriti će se preduvjet za nove administrativne strukture te načine komunikacije koji će omogućiti digitalno administrativno upravljanje podacima te pristupačnost uprave za stanovnike i poduzetnike	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije za stanovnike i poduzetnike	250.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
2.	Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama	Općina Tisno	Projektom će se uvesti dodatna performansa postojećem portalu Općine kojom će se omogućiti registracija i autentifikacija za pristup digitalnim uslugama, a služi kako bi se omogućio siguran i individualiziran pristup informacijama kroz osobni korisnički pretinac	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave	100.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
3.	Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima	Općina Tisno	Projektom će se unaprjediti sustav za upravljanje podacima kojim će se uvesti modernije tehnologije koje će proizvesti bolje performanse sustava, odnosno povećati kvalitetu digitalnih usluga	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Unaprjeđen sustav za upravljanje podacima	50.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
4.	Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje	Općina Tisno	Projektom će se razviti strateški dokumenti Općine koji će doprinijeti unaprjeđenju strateškog planiranja na području Općine	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Donesen minimalno jedan strateški dokument Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima	30.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
5.	Unaprjeđenje prostornih planova	Općina Tisno	Svrha projekta je izrada dokumenata usmjerenih na prostorno uređenje i unaprjeđenje stanovanja području Općine Tisno kako bi se doprinijelo rješavanju stambenog pitanja za stanovnike Općine, odnosno kako bi se spriječilo iseljavanja iz Općine te potaknulo doseljavanja	Stanovanje	Inovacije i razvoj	Izrađeno minimalno 8 dokumenata usmjerena na prostorno uređenje i unaprjeđenje stanovanja	400.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja

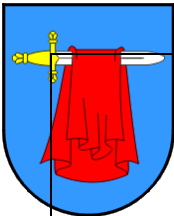
Strateško područje 2: Kvaliteta života								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
6.	Provođenje edukacije	Općina Tisno	Projekt ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području općine, a kako bi se unaprijedila razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave	Obrazovanje	Inovacije i razvoj	1. Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u općinskoj upravi 2. Održana minimalna jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja općine	30.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
7.	Pružanje podrške za razvoj socijalnog kapitala	Općina Tisno	Projektom će se pružiti podrška za razvoj kapaciteta u Općini koji su usmjereni na jačanje socijalnog kapitala, a čime će se potaknuti otvorenost sustava za inovacije, integraciju svih skupina stanovnika u Općini, potaknuti socijalnu koheziju kao i volonterstvo	Inovacije i razvoj	Potpore	Pruženo minimalno 8 potpora usmjerenih na razvoj dodatnih kapaciteta Općine kojim će se omogućiti razvoj socijalnog kapitala	238.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
8.	Podrška učenicima i studentima tijekom školovanja	Općina Tisno	Svrha projekta je razvoj školstva na području Općine Tisno, a kako bi se dao poticaj za daljnje školovanje i obrazovanje učenika i studenata, odnosno pružio bi se ravnopravan pristup obrazovanju za sve skupine učenika i studenata	Obrazovanje	Potpore	Ispłaćene finansijske potpore za minimalno 20 učenika ili studenata	1.865.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
9.	Razvoj socijalne skrbi	Općina Tisno	Svrha programa je razvoj socijalne skrbi na području Općine Tisno kako bi se unaprijedila dostupna socijalna zaštita za lokalno stanovništva te se omogućio ravnopravan pristup društvenim strukturama kroz sustav finansijske podrške potrebitim osobama te kroz pružanje socijalne podrške za starije osobe	Socijalna skrb	Potpore	1. Pružena finansijska podrška za minimalno 20 osoba u potrebi 2. Pružena socijalna podrška za minimalno 18 osoba	6.051.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
10.	Poticanje inovativnih projekata Dječjih vrtića	Općina Tisno	Svrha projekta je razvoj predškolske skrbi na području Općine Tisno kako bi se unaprijedilo pravo djece na pristup vrtiću, odnosno kako bi se olakšao pristup tržištu rada za žene	Obrazovanje	Potpore	Proveden minimalno 1 program dječjeg vrtića	319.200,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
11.	Financijska podrška za programe vezane za sport	Općina Tisno	Svrha Projekta je razvoj sporta i rekreacije na području Općine Tisno kako bi se povećali kapaciteti za sportske aktivnosti i programe koji bi bili dostupni za lokalno stanovništvo, odnosno kako bi se doprinijelo prevenciji bolesti i usmjeravanju na zdrav način života	Sport i rekreacija	Potpore	Financirano minimalno 20 programa usmjerenih na sport	1.100.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja
12.	Sufinanciranje javnog prijevoza za stanovnike Dubrave	Općina Tisno	Svrha mjere je razvoj oboje općine Tisno kako bi se unaprijedila dostupna osnovna infrastruktura i usluge na području Općine Tisno	Civilno društvo	Potpore	Sufinanciran prijevoz za minimalno 20 stanovnika Dubrave	40.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
13.	Financijska podrška za provođenje programa i aktivnosti vezanih za kulturu	Općina Tisno	Svrha projekta je promicanje kulture na području Općine Tisno kako bi se razvila kulturna djelatnost, odnosno razvila produkcija kulturnih djelatnosti, programa i aktivnosti za lokalno stanovništvo	Kultura	Potpore	Dana finansijska podrška za provedbu minimalno 20 programa vezanih za kulturu	2.000.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strateško područje 3: Ekonomija								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak	Mogući načini financiranja
14.	Uređenje poslovne zone Dubrava	Općina Tisno	Svrha mjere je unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture u Općini Tisno kako bi se potakao razvoj poduzetništva na području Općine, odnosno kako bi se potaknulo zapošljavanje čime bi se unaprijedilo općenito gospodarstvo Općine	Gospodarstvo – Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	Infrastrukturni projekt	Uređena poslovna zona Dubrava veličine 39 ha	1.050.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
15.	Povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javnih vlasti kroz sustav	Općina Tisno	Projektom će se postići povezivanje gospodarskih subjekata na području Općine kroz sustav javne uprave koji će omogućiti lakšu komunikaciju te veću dostupnost podataka, ali i mogućnost lakšeg planiranja budućih aktivnosti usmjerenih na jačanje gospodarstva općine	Gospodarstvo - poduzetništvo	Inovacije i razvoj	Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav	200.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
16.	Poticanje razvoja pametnih rješenja u turizmu	Općina Tisno	Projektom će se doprinijeti razvoju pametnih rješenja u turizmu čime će se potaknuti razvoj turizma na području Općine	Gospodarstvo - Turizam	Infrastrukturni projekt	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma	235.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
17.	Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo	Općina Tisno	Projektom će se doprinijeti razvoju pametnih rješenja u gospodarstvu za poduzetnike čime će se potaknuti zapošljavanje osoba, odnosno povećanje njihovih prihoda što će utjecati na gospodarski razvoj Općine	Gospodarstvo - poduzetništvo	Inovacije i razvoj	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva	200.000,00	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strateško područje 4: Okoliš								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
18.	Uređenje obalnog pojasa i riva	Općina Tisno	Svrha mjere je unaprjeđenje uređenje obalnog pojasa i riva na području Općine kako bi se područje općine zaštitilo od podizanja mora te poplava, odnosno ekstremnih vremenskih uvjeta uzrokovanih klimatskim promjenama	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Uređen obalni pojas i riva na području Općine Tisno u duljini od minimalno 1 kilometar	4.670.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
19.	Razvoj energetske učinkovitosti javnih i stambenih zgrada na području općine	Općina Tisno	Projektom će se povećati energetska učinkovitost objekta na području Općine čime će se doprinijeti većoj razini ušteda, odnosno smanjenju utjecaja na klimatske promjene	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Infrastrukturni projekt	Razvijena energetska učinkovitost minimalno jednog objekta javne i stambene namjene	3.000.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
20.	Unaprjeđenje gospodarenja otpadom	Općina Tisno	Svrha projekta je nabava komunalnog vozila kako bi se na području Općine Tisno unaprijedilo sustav odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada te kako bi se unaprijedilo komunalni standard i uvjeti života na području Općine	Komunalna infrastruktura	Inovacije i razvoj	Nabavljen minimalno 1 stroj za komunalno zbrinjavanje otpada	1.683.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
21.	Razvoj energetske učinkovitosti javne rasvjete	Općina Tisno	Svrha projekta je razvoj i implementacija pametnih rješenja u sustavu javne rasvjete te proširenje postojeće mreže s ciljem manje potrošnje električne energije, manjeg svjetlosnog zagađenja i utjecaja na okoliš te postizanje veće razine energetske učinkovitosti	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Infrastrukturni projekt	Izgrađeno i rekonstruirano minimalno 20 rasvjetnih tijela	500.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
22.	Kreiranje platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša	Općina Tisno	Projektom će se izraditi platforma za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša čime će se unaprijediti osviještenost stanovnika u Općini o zaštiti okoliša, odnosno unaprijediti razina zaštite okoliša	Komunalna infrastruktura, Javna uprava	Inovacije i razvoj	Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša	300.000,00	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
23.	Izgradnja komunalnih infrastrukturnih objekata	Općina Tisno	Svrha projekta je unaprjeđenje i izgradnja objekata i uređaja komunalne infrastrukture na području Općine Tisno kako bi se unaprijedilo komunalni standard i uvjeti života na području Općine	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađeno ili uređeno minimalno 8 objekata komunalne infrastrukture	11.000.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Strateško područje 5: Temeljne Usluge								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
24.	Sanacija i uređenje kulturnih objekata i objekata kulturne baštine	Općina Tisno	Svrha projekta je promicanje kulture na području Općine Tisno kako bi se razvila kulturna djelatnost, odnosno razvila produkcija kulturnih djelatnosti, programa i aktivnosti za lokalno stanovništvo	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Sanirano i uređeno minimalno 4 kulturna objekta i objekata kulturne baštine	6.265.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
25.	Revitalizacija Arheološkog nalazišta Ivinj	Općina Tisno	Cilj projekta je u većoj mjeri iskoristiti turistički potencijal arheološkog nalazišta, urediti lokalitet kako bi bio pristupačniji za razgledavanje posjetitelja te omogućiti daljnje istraživanje lokaliteta	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Revitalizirano Arheološko nalazište Ivinj na površini od 0,6 ha	2.000.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
26.	Razvoj infrastrukture za sport	Općina Tisno	Svrha Projekta je razvoj sporta i rekreacije na području Općine Tisno kako bi se povećali kapaciteti za sportske aktivnosti i programe koji bi bili dostupni za lokalno stanovništvo, odnosno kako bi se doprinijelo prevenciji bolesti i usmjeravanju na zdrav način života	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađena ili uređena minimalno 4 sportska objekta	3.000.000,00	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
27.	Uređenje zgrade Općine Tisno za društvenu i javnu namjenu	Općina Tisno	Svrha projekta je uređenje zgrade općine kako bi se unaprijedila dostupna osnovna infrastruktura i usluge na području Općine	Društvena infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Uređen i opremljen minimalno jedan općinski objekt za društvenu i javnu namjenu	40.000,00 HRK	Općinski proračun i ostali izvori financiranja

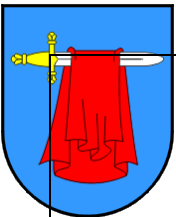

Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost								
Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Mogući načini financiranja
28.	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila	Općina Tisno	Projektom će se postaviti e-punionica za električna motorna vozila čime će se potaknuti ljude na korištenje električnih motornih vozila, odnosno potaknuti ljude na veću razinu zaštite okoliša	Prometna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila	500.000,00	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
29.	Uređenje pješačke infrastrukture	Općina Tisno	Svrha projekta je unaprijeđenje pješačke infrastrukture na području Općine Tisno kako bi se povećala sigurnost pješaka i ostalih sudionika u prometu	Prometna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Uređena pješačka infrastruktura u duljini od najmanje 300 m	1.000.000,00 HRK	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

3.7. VREMENSKI PLAN PROVEDBE

U ovom dijelu Strategije prikazan je vremenski plan provedbe Strategije razvoja pametne općine Tisno. Strategija razvoja pametne općine Tisno započeti će s realizacijom 2022. godine, dok se završetak Strategije planira u 2026. godini. U tablici su prikazani indikatori provedbe Strategije.

Indikatori	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
1.1 Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije					
1.2 Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave					
1.3. Unaprijeđen sustav za upravljanje podacima.					
1.4. a) Donesen minimalno jedan strateški dokument					
1.4. b) Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima					
1.5. Postavljeni barem 1 digitalna ploča i 2 totema na području Općine					
2.1. a) Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u općinskoj upravi					
2.1. b) Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja općine					
2.1. c) Pokrenuta e-learning platforma					
2.2. Pružena podrška za minimalno jednu socijalnu inovaciju					
3.1. a) Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav					
3.1. b) Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva					
3.2. Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma					
4.1. Postavljena barem jedna pametna klupa i barem jedno pametno stablo u općini					
4.2. Postavljeno barem pet pametnih spremnika na području općine					
4.3. Razvijena energetska učinkovitost javne rasvjete na minimalno 500 m duljine					
4.4. Implementirano minimalno jedno pametno rješenje u sustavima vodovoda, navodnjavanja i odvodnje					
5.1. Razvijen minimalno jedan pametan objekt usmjeren na društvenu djelatnost					
5.2 Razvijen minimalno jedan pametan objekt usmjeren na društvenu djelatnost					

5.3. Instaliran sustav od barem 50 brojila za daljinsko praćenje					
5.4. a) Razvijena mreža za širokopojasni Internet					
5.4. b) Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim Wi-Fi-em					
6.1. Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila					
6.2. Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u prometu					

3.8. ANALIZA MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA

Kako bi se realizirala Strategija razvoja pametne općine Tisno potrebno je isplanirati potrebna sredstva za njezinu realizaciju.

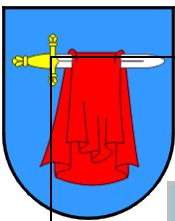
Financijski plan predstavlja plan potrošnje organizacije za određeno razdoblje, odnosno identificira raspoloživi kapital te procjenjuje potrošnju čime se pomaže u planiranu daljnjih aktivnosti te postavljanju financijskih ciljeva. Mogući izvori financiranja Strategije razvoja pametne općine su: proračun općine, te natječaji na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini.

Prihodi Općine Tisno stabilni su tijekom vremena, a što se odnosi i na rashode. Sukladno Financijskom izvješću općine Tisno za razdoblje od 01.01.2020. do 31.12.2020. te 1.1.2021. do 31.12.2021. Prihodi Općine Tisno nedostadni su za samostalno financiranje razvoja pametne općine. Općina Tisno sudjelovati će u sufinanciranju kapitalnih projekata za razvoj pametne općine, dok će se ostatak sredstava ostvarivati kroz regionalne, nacionalne ili europske izvore financiranja, odnosno financiranje privatnim kapitalom ili javno – privatnim partnerstvom.

Tablica 7. Prihodi i rashodi Općine Tisno

	1.1.2021. 31.12.2021.	- 1.1.2020. 31.12.2020.	- 1.1.2019. 31.12.2019.	- 1.1.2018. 31.12.2018.
Prihodi	25,893,034	24,702,071	22,737,119	24,418,838
Rashodi	16,156,640	15,373,036	16,420,307	17,344,374

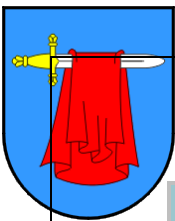
Ostali izvori financiranja mogući su kroz: mjere ruralnog razvoja, natječaje na razini ministarstava te natječaja na regionalnoj razini.

4. PARTICIPATIVNO PLANIRANJE

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/17 obvezno je provođenje savjetovanja s javnošću i ciljnim skupinama, odnosno obvezno je da tijelo nadležno za izradu strateških dokumenata osigura partnerstvo sa svim glavnim dionicima uključenim u proces razvoja lokalne samouprave. Ti glavni dionici uključuju: gospodarska udruženja i socijalne partnere, akademsku i znanstvenu zajednicu, civilno društvo te druge zainteresirane osobe. Zakonom se također definira i partnersko vijeće kao savjetodavno tijelo koje se osniva sa svrhom pripreme i praćenja provedbe dugoročnih i srednjoročnih strateških akata značajnih za jedinicu lokalne samouprave, odnosno u ovom smislu za Općinu Tisno.

Općina Tisno imenovala je koordinatora za pripremu i praćenje provedbe Strategije razvoja pametne Općine Tisno za razdoblje do 2026. godine. Zadatak koordinatora je izrada nacrtu Strategije razvoja pametne Općine Tisno koji uključuje definiranje mjera i aktivnosti, ocjenjuje prijedloge te potiče redovitu razmjenu informacija između dionika. Osim toga, provodi nadzor nad provedbom programa definiranih Strategijom.

5. USVAJANJE STRATEGIJE, PROVEDBA I PRAĆENJE

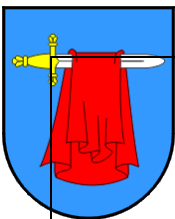
Strategiju razvoja pametne općine Tisno usvaja Općinsko vijeće nakon provedene javne rasprave.

Nositelj izrade strateškog dokumenta Strategije razvoja pametne općine Tisno općina je Tisno koja je ujedno i glavno provedbeno tijelo programa unutar Strategije. U tom smislu, Upravni odjeli Općine Tisno biti će zaduženi za operativnu provedbu Strategije. U provedbu će biti uključeni vanjski suradnici, Lokalna akcijska grupa, TZ Općine Tisno, odgojno – obrazovne ustanove, poduzetnički inkubatori, institucije vezane za znanost i istraživanje, razvojne agencije te ostali važni dionici za provedbu Strategije. Za provedbu aktivnosti koje su od važnosti za županijsku razinu, Općina će surađivati i s Šibensko-kninskom županijom i tijelima u domeni njezinog samoupravnog djelokruga, a za područja u nadležnosti nacionalne razine, Općina će surađivati s tijelima Republike Hrvatske. U tom smislu svakako se ističu: Hrvatske ceste, Hrvatske šume, Pučka otvorena učilišta s područja Šibensko-kninske županije, obrazovne ustanove i dr. važni dionici za provedbu projekata.

Uz provedbu programa Strategije razvoja pametne općine, potrebno je definirati i proces praćenja, odnosno prikupljanja, analize te usporedbe pokazatelja kojima se prati provedba programa Strategije. Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/17 pokazatelj je definiran kao kvantitativni i kvalitativni mjerljivi podatak koji omogućuje praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja, odnosno mjere, projekta i aktivnosti. Tijelo zaduženo za izradu Strategije izvješćuje putem lokalnog koordinatora o provedbi Strategije. Lokalni koordinator je pravna ili fizička osoba koju je odredio općinski načelnik ili gradonačelnik kao predstavnik jedinice lokalne samouprave za obavljanje i koordinaciju poslova strateškog planiranja na razini jedinice lokalne samouprave. Njegova obveza je podnošenje izvješća o provedbi Strategije, jednom godišnje, Koordinacijskom tijelu putem regionalnog koordinatora.

Tijekom provedbe Strategije se prati:

- Stupanj ostvarenosti utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera
- Ostvarene učinke na razvoj, učinkovitost i uspješnost u korištenju financijskih sredstava
- Sudjelovanje i doprinos partnerstva

- Učinkovitost rukovođenja i organizacije provedbe
- Vidljivost Strategije razvoja u javnosti

Strateški dokumenti politike lokalnog razvoja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, provedbe te nakon provedbe.

- Prethodno vrednovanje provodi se tijekom svih faza izrade Strategije razvoja, a završava prije njenog usvajanja. Cilj mu je poboljšati kvalitetu postupka izrade Strategije razvoja. Sažetak prethodnog vrednovanja treba biti uključen u Strategiju razvoja, gdje je potrebno objasniti kako su doprinosi i primjedbe izvršitelja vrednovanja uključeni u Strategiju.
- Vrednovanje tijekom provedbe provodi kroz cijelu fazu provedbe. Cilj takvog vrednovanja pomaganje je donositeljima odluka da tijekom provedbe otkriju što funkcionira ili ne funkcionira u strateškim dokumentima.

Vrednovanje nakon provedbe provodi se po završetku provedbe strateškog dokumenta te ocjenjuje djelotvornost i učinkovitost takvog dokumenta.

LITERATURA

Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2011. Posjećeno na mrežnoj stranici Državnog zavoda za statistiku: <https://podaci.dzs.hr/hr/>

Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2021. Posjećeno na mrežnoj stranici Državnog zavoda za statistiku: <https://podaci.dzs.hr/hr/>

Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave perma stupnju razvijenosti (NN 132/2017)

Strateški razvojni program Općine Tisno za razdoblje 2015. – 2020. Dostupno na mrežnim stranicama Općine Tisno: <http://www.tisno.hr/stranice/strategije/179.html>

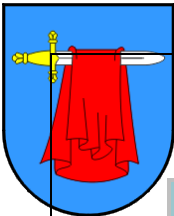
Prostorni plan Općine Tisno. Dostupno na mrežnim stranicama Općine Tisno: <http://www.tisno.hr/stranice/prostorni-plan-opcine-tisno/28.html>

Proračun Općine Tisno. Dostupno na mrežnim stranicama Općine Tisno: <http://www.tisno.hr/stranice/proracun-opcine-tisno/14.html>

Bioportal. Dostupno na mrežnim stranicama Bioportala: <https://www.bioportal.hr/gis/>

Osnovna škola Vjekoslava Kaleba. Dostupno na mrežnim stranicama: <http://os-tisno.skole.hr/skola>

Turistička zajednica Tisno. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://www.tz-tisno.hr/hr/istrazi/tisno/murter/>

POPIS SLIKA, GRAFOVA I TABLICA

<i>Slika 1. Koncept pametne općine .....</i>	<i>9</i>
<i>Slika 2. Sektori o kojima ovisi uspješnost implementacije .....</i>	<i>12</i>
<i>Slika 3. Ciklus donošenja strategije pametne općine .....</i>	<i>14</i>
<i>Slika 4. Geografski položaj Općine Tisno .....</i>	<i>15</i>
<i>Slika 5. Pametno upravljanje općinom .....</i>	<i>34</i>
<i>Slika 6. Infografika svojstva održive javne infrastrukture .....</i>	<i>54</i>
<i>Graf 1. Kretanje broja stanovnika prema popisima stanovništva 2001.-2021.....</i>	<i>18</i>
<i>Graf 2. Dobna struktura stanovništva Općine Tisno 2011. ....</i>	<i>19</i>
<i>Graf 3. Dobna struktura stanovništva Šibensko-kninske županije 2021.....</i>	<i>19</i>
<i>Graf 4. Prikaz najvišeg postignutog stupnja obrazovanja stanovnika starijih od 15 godina .....</i>	<i>20</i>
<i>Graf 5. Prikaz informatičke pismenosti stanovnika starijih od 10 godina .....</i>	<i>21</i>
<i>Graf 6. Prikaz ekonomske aktivnosti stanovnika starijih od 15 godina .....</i>	<i>22</i>
<i>Graf 7. Zaposleni prema području djelatnosti u Općini Tisno .....</i>	<i>24</i>
<i>Graf 8. Vizija, strateška područja i mjere .....</i>	<i>32</i>
<i>Tablica 1. Kretanje broja stanovnika Općine Tisno .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 2. Najviša postignuta razina obrazovanja stanovnika starijih od 15 godina .....</i>	<i>20</i>
<i>Tablica 3. Prikaz informatičke pismenosti stanovnika starijih od 10 godina .....</i>	<i>21</i>
<i>Tablica 4. Prikaz ekonomske aktivnosti stanovnika starijih od 15 godina .....</i>	<i>22</i>
<i>Tablica 5. Zaposlenost stanovništva Općine Tisno po području djelatnosti .....</i>	<i>23</i>
<i>Tablica 6. Stupanj digitalizacije Općine Tisno .....</i>	<i>29</i>
<i>Tablica 7. Prihodi i rashodi Općine Tisno .....</i>	<i>66</i>